

Naročnina Dnevna izdaja za državo SHS mesečno 20 Din polletno 120 Din celoletno 240 Din za inozemstvo mesečno 35 Din tedenska izdaja celote no v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov 1 stolp, peti-vrsta mali oglas po 150 in 2 D, večji oglas nad 45 mm višine po Din 2-50, veliči po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din Pri večjem o naročilu popust Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo Uredništva telefon števil. 50, upravištva števil. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

K ozdravljenju.

Vsled vojne in vsled razburkanih prvih povojnih let je moralni nivo človeške družbe globoko padel. Zlo je bilo mogoče opaziti na vseh straneh, toda nikjer ni morda prišlo očitvidneje do izraza kot v hlapenju po hitri obojgati. Verižništvo, nesolidna povojna trgovina, spekulacija z blagom in z valutami, vse to smo doživljali tudi pri nas in je vsakomur v živem spominu. Mnogo se je v tem oziru že izboljšalo. Naše ljudstvo je v jedru zdravo in korupcija se pri nas ni zajedla tako globoko kot v južnih krajih države. Vendar bi se varali, če bi mislili, da je povojno zlo že iztrebljeno. Okoli žalostne skupine, ki si nadevame ime samostojne demokratske stranke, se zbira družba, ki je do danes umetno gojila špekulantstvo, ki je živela in še razkošno živi od nepoštenega dobička, družba, ki z nepošteno pridobljenim denarjem truje čim širše ljudske kroge, da jih uspava in omami, da ne bi videli, kam jih tira nenASNitost gotovih krogov. Če ne bi bilo te družbe, bi bile danes morda naše gospodarske razmere primeroma urejene. In nositelje tega koruptnega špekulantstva, ki je s svojim zgledom in svojim delom zastrupljalo naše gospodarsko življenje, se je v slovenskih krogih do danes trpelo, se jim celo klanjalo in se jih smatralo malone za potrebne. Pogajanja za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo so tozadevno nevesel dokument za pravno višino nekega dela slovenskih gospodarskih krogov.

Doživeli smo žalostni slučaj Jadranske banke. Koliki milijoni ljudskega premoženja so bili uničeni po tej nesrečni družbi! Koliko podjetij od takrat samo životari, koliko jih je prešlo v tuje roke. Tako je pod vplivom tega kroga zgodba o nacionalizaciji sramotno končala. In vendar so se dali mnogi gospodarski krogi uspavati, dali so se naprej vplivati od teh ljudi! Zakaj ta družba si je ustvarila časopisje, da jo štiti, da omamlja ljudsko mnenje, ustvarila si je zaščitnike na visokih mestih državne uprave.

Le počasi se je budila zavest v slovenskih gospodarskih krogih, da je treba moralne vojne invalide odstraniti, če nočejo, da postane vsemu gospodarstvu podlaga nepoštenje. Vesel pojav, dokaz, da gremo nasproti ozdravljenju, da zdravi organizem odstranjuje zajedalce, so zadnje volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Ne moremo še danes reči, v koliko je to gibanje venčano z uspehom, zakaj volivni red z zastarelim načinom cenzusa jih še nekoliko rešuje, toda jasno je iz teh volitev, naj je izid tak ali tak, da gospodarsko življenje na Slovenskem ozdravljaja.

Te dni doživljamo, kako Slavenska banka išče rešilne bilke. Kljub temu, da globoko obžalujemo one, ki so v nevarnosti, da izgube svoje težko prislužene dinarje, vendar smatramo v celoti tudi ta pojav kot znak ozdravljenja. Turi na gospodarskem telesu se odpirajo, telo se čisti. Vedno bolj bo rastle prepričanje, da n. pr. visoka obrestna mera, ki mnoge preveč vabi, ni višek gospodarske modrosti, ampak da je tudi gospodarstvu podlaga poštenje in solidnost. Obenem je prav ta dogodek potrdilo, kako pravilno je bilo, da se je v volivnem boju za trgovsko in obrtno zbornico složno nastopilo proti družbi iz SDS.

Dobičkaželjnost bo mnoge oškodovala, kakor kažejo poročila — tudi pri Ljubljanski hranilnici. Če so te vesti resnične, bodo tudi te le utrdile zavest, da je treba enkrat za vselej napraviti konec vsem povojnim špekulacijam. Krivce, ki so zavestno vodili dobičkarško gospodarsko politiko, ki so zlorabljali nabrane vsote v svoje politične, našemu narodu tako škodljive namene, treba kaznovati po njih zasluženju. Seveda treba poiskati krivce, ki so glavni in pravi vzrok nesreče! Kliko pa, ki se zbira po večini okrog SDS, in ki je živela na račun zapeljanih, mora soditi narod. Končno veljavno mora izginiti iz našega javnega življenja ta neslovenska, iz tujine zanesena tvorba, ki po židovskih metodah uničuje vse, kar je slovenskega in pristnega. Takrat bodo končno veljavno ozdravljene tudi gospodarske razmere na Slovenskem.

PASIČ IN JADRANSKA ZELEZNICA.

Cavtat, 25. sept. (Izv.) Te dni sta obiskala Pašiča v Cavtatu radikalna poslanca Komenović in dr. Niko Novaković. Oba poslanca sta ostala pri Pašiču dalj časa. Po obisku sta poslanca izjavila, da se ne sme izpeljati na Split, temveč naj se izpelje preko Srbije in Črne gore na Kotor. — Pašič zadnji čas boleha na revmatizmu in zelo težko hodi.

Pred sestankom narodne skupščine.

INTERPELACIJA OPOZICIJE ZARADI KORUPCIJE PRI PODPORAH ZA POPLAVLJENCE. — PROTI NASILJEM POLICIJSKE OBLASTI. — ACA STANOJEVIĆ ODPOTOVAL. — PROGRAM OBISKA ČESKOSLOVASKIH PARLAMENTARCEV.

Belgrad, 25. sept. (Izv.) Ker se približuje sestanek narodne skupščine, se bodo prihodnji teden sestali v Belgradu načelniki opozicionalnih strank. Razpravljali bodo o interpelaciji, katero bo opozicija vložila zaradi raznih zlorab pri podporah za poplavljenca, in druge o memorandumu o nasiljih policijskih oblasti. V zvezi s tem se bo načelo vprašanje, da se obtoži notranji minister po zakonu o ministrski odgovornosti.

Podpredsednik radikalne stranke Aca Stanojević, o katerem smo poročali, da se je par dni mudi v Belgradu, se je danes vrnil v svoje rodno mesto Knjaževac. Od tam bo odpoval v Cavtat, da obišče Pašiča.

Parlamentarni odbor za sprejem češkoslovaških parlamentarcev je imel popoldne sejo, na kateri se je določil nadaljni program. Glede obiska Dalmacije se je toliko spremenilo, da bodo češkoslovaški parlamentarci namesto Sušaka obiskali 10. oktobra Šibenik, kamor se bodo popoldne ob 3 podali na parniku »Topola«. Ob 6 se bodo odpeljali z železnico. V Ljubljano dospejo 11. oktobra ob 9. dopoldne. V Zagrebu jih bodo sprejeli poslanci Slovenije in jih bodo spremljali do Ljubljane. Obisk Sušaka se je opustil, ker je morje v oktobru viharo in se zgubi preveč časa.

Zaključek 7. zasedanja Društva narodov.

Zeneva, 25. sept. (Izv.) Na današnji dopoldanski seji skupščine Društva narodov je poročal zvezni predsednik Motta v imenu juristične komisije o mednarodni varnosti in zmanjšanju oboroževanja. Za tretjo komisijo je poročal jugoslovanski delegat Marković. Oba sta opozarjala na velik pomen, ki ga imajo v Locarnu sklenjene pogodbe za varnost in mir v Evropi. Poročila in predloge obeh komisij je skupščina soglasno sprejela. Pri vprašanju definicije in določitve mej delokroga Društva narodov se je razvila daljša debata. Češki zunanji minister dr. Beneš je predlagal, da se to vprašanje odloži na prihodnje skupščinsko sejo. Skupščina je nadalje odložila tudi norveški predlog na uvedbo proporcionalnega sistema za določitev mest v svetu Društva narodov na prihodnje zasedanje. Istotako se bo razpravljalo šele na prihodnjem zasedanju o kodificiranju mednarodnega prava.

Na popoldanski seji, ki je bila zadnja seja sedmega zasedanja Društva narodov, je imel

zaključni govor predsednik dr. Ninčič. Opozoril je na težko delo, ki ga je izvršilo Društvo narodov tekom tega zasedanja s sestavitvijo sveta in s sprejemom Nemčije. S tem je bila srečno rešena dolgotrajna kriza Društva narodov. Kritiki, ki so skozi dolga leta videli v Društvu narodov le začasno mednarodno institucijo, se bodo morali prepričati o nasprotnem. Tekom sedanjega zasedanja smo bili pričča velikim dogodkom, ko so sedeli zopet skupaj narodi, katere je razdružila svetovna vojna.

Zeneva, 25. sept. (Izv.) V nasprotju z dosedanjim običajem bo svet Društva narodov še po zaključku skupščine imel še nekaj posvetovalij, ker se ne bo sestel na nobeni seji do decembrskega zasedanja. To se utemebljuje s tem, da so zasedaj rešena vsa pomembnejša vprašanja, razen tistih, ki so izročena v rešitev komisijam ali generalnemu tajništvu. Nekaj točk dnevnega reda sedanjega zborovanja pa se bo rešilo šele na rednem zimskem zborovanju v decembru.

Ostavka poljske vlade.

Varšava, 25. sept. (Izv.) Sejm je danes glasoval po razpravi o proračunskem provizoriju o nezaupnicah ministrom. Predlog krščanske demokratske stranke in judovskega kluba o nezaupnici prosvetnemu ministru je bila sprejeta z 166 proti 82 glasovom, nezakupnica krščanskih demokratov notranjemu

ministru pa s 132 proti 82 glasovom. Člani vlade so takoj po končanem glasovanju zapustili dvorano in se sestali k ministrski seji. Sklenili so, da poda ostavko celokupna vlada. Predsednik vlade prof. Bartel se je takoj po seji podal k predsedniku republike, kateri je demisijsko sprejel.

Razprava o novem davčnem zakonu.

Drakonične kazni.

Belgrad, 25. septembra. (Izv.) Davčni odbor je obravnaval poglavje o kaznih, ki vsebuje določbe, ki vzbujajo grozo, kdor jih čita, kaj šele, kdor jih bo občutil na lastni koži. Opozicija je predlagala več sprememb, katere so često podpirali tudi radikali. Radičevci niso stavili nobenega predloga.

Čl. 136.: Ako davkoplačevalec ne predloži v določenem času prijave, mora plačati poleg davka še 5% davka kot kazen, 10%, če ne predloži prijave na opomin, 25% pa podjetja, ki so navezana k javnemu polaganju računov. Poslanec Škulj poudarja, kako zakonski predlog v prejšnjih členih računa z nepismenostjo ljudi in da baš radi tega sedeža davčnega odbora. V tem členu pa si predstavlja naš svet kot najbolj kulturn element, ki bo mahoma razumel vse finese, prijave in druge določbe. Predlaga črtanje kazni, ker dosednji način dovolj kaznuje davkoplačevalca s tem, da ga davčna oblast sama oceni, s čemer izgubi davkoplačevalec pravico do pritožbe. Predlog je bil odbit. Kazen ostane nespremenjena. — Čl. 137. določuje kazni za člane davčnega odbora od 100 Din do 1000 Din, kar se spremeni od 50 do 300 Din. Kazen za tiste, ki davčni oblasti na zahtevo ne dajo podatkov, se zniža od 100 na 500 Din, namesto od 100 do 1000 Din. — Čl. 138. določa kazen za oblasti, ki ne bi hotele dati pravih podatkov o davkoplačevalcih. Vnela se je živa debata, tako da se je člen rezerviral za pozneje. — Čl. 139. obravnava utajitev raznih dohodkov in nagrade za ovaduhe, ki anašajo v načrtu četrtino plačane kazni. Poslanec Škulj slika nastale posledice in predlaga spremembo,

kajti kdo bo mogel pravilno napovedati dohodke, zlasti prva leta po veljavnosti zakona. Napačna napoved se bo tolmačila kot utajitev in dotični bo zapadel globi 4—8 kratnega zneska liste vsote, za katero bi obvezanec oškodoval državo. Če dovoljuje čl. 119. fakultativni dokaz s knjigami, ne pa obveznega, zato kazen radi dvojnega knjigovodstva ni na mestu. Poslanec Škulj predlaga spremembo. Odločno se je protivil nagradam ovaduhom, ker bi to rodilo le sovraštvo in umazano špekulacijo ter bo skrajno nemoralno vplivalo. Po dolgi debati se je odstavek o ovaduhstvu rezerviral. Zanj je nastopil Pavle Radić. — Čl. 140. obravnava jamstvo za plačanje davkov. Poslanec Škulj razpravlja o tem, kak unikum' so ta jamstva v davčni zakonodaji. Zakupodajalec jamči za davek zakupnika, delodajalec za davek uslužbenca, član skupnega gospodarstva za posameznega sočlana. Fizične in pravne osebe ter zapuščinske mase jamčijo za posledico, ako njih pooblaščeni zastopniki ne izpolnijo davčnih obveznosti. Po dolgi debati se je črtala določba o zakupodajalcih, ostalo se je rezerviralo.

Ker je v ponedeljek pravoslavni praznik, bo prihodnja seja šele v torek. Koncem seje je padla ugotovitev: »Cela država bo davčni ekselutor. Zares seljačka demokracija!«

ORKAN NA PORTUGALSKEM.

Pariz, 25. sept. (Izv.) Iz Lizbone prihajajo poročila, da je vsa okolica Santarem upuščenena po silnem orkanu. Tudi v Almeriji in Alpierti v okolici Lizbone je uničena vsa žetev.

ODKRITA ZAROTA V PERZIJL.

Pariz, 25. sept. (Izv.) »Chicago Tribune« poroča iz Teherana, da je bilo aretiranih veliko število policistov in orožnikov, ki so obdolženi udeležbe pri nekem komplotu, kateri se je pripravljval proti sedanjemu šahu.

Razprava o stanju drž. monopolov.

Poslanec Škulj v obrambo slovenskih gospodarskih interesov. — Ogromni zaslužek erarja pri soli. — Predlog posl. Škulja, da se sol poceni, soglasno sprejet.

Belgrad, 25. sept. (Izv.) Fin. odbor je danes nadaljeval s sejo v upravi monopola. Obravnavala se je režija tobaka. V četrtek je vprašal posl. Škulj upravnika Todoroviča, zakaj se je v Sloveniji uknilo sajenje tobaka. Na to vprašanje je Todorović odgovoril šele danes. Pripzjal je, da se je izdalo dovoljenje, ki se je danes uknilo, ker producira Slovenija tobak slabše vrste za pipo, in sicer enake vrste kot Banat. Ker tobak v Sloveniji preveč konkurira banatskemu in bi vsled tega prišlo prebivalstvo ob dohodek, se je raje sajenje tobaka v Sloveniji prepovedalo.

Posl. Škulj povdarja, da stoji država pri nas glede tobaka na fiskaličnem stališču. Gleda le na sebe, premalo pa na producenta. Sloveniji je treba novih dohodkov. Posamezni viri že namreč močno odpovedujejo. Protestira, da se Slovenija tudi v tem pogledu močno zapostavlja. Zahteva novih dohodkov s sajenjem tobaka. Tozadeven predlog se bo obravnaval te dni v upravnem odboru monopolov.

Nato so prešli na vprašanje pocenitve tobaka.

Pri obravnavi o monopolu soli je podal upravnik Todorović sliko produkcije, dobav ter razdeljevanja soli. V državi se rabi kamena sol, katero dobivamo iz Romunije, dalje sol iz Krete, ki se pridobiva iz slane vode ter morska sol, katero zlasti rabi Slovenija in Hrvaška in ki se pridobiva deloma doma, deloma pa se nabavlja v Smirni iz Tunisu. Po Todorovičevem poročilu je naša država ob prevratu dobila solarni na Kreti in Siminhanu v Bosni ter na Stragu in Pagu v Dalmaciji. Pri nas se letno potrebuje 130.000 ton soli. Od tega se mora 80 odstotkov uvoziti iz inozemstva. Uprava monopolov ima radi prodaje raztresena solinska skladišča po celi državi. V Srbiji jih je 13, v Vojvodini 2, v Hrvatski in Slavoniji 10, v Dalmaciji 6, v Bosni 2, v Črnigori 4, v Sloveniji 1. Kapaciteta skladišč znaša v Srbiji 50 milijonov, v Vojvodini 41 milijonov, Hrvaška in Slavonija 6 milijonov, Dalmacija 28 milijonov, Bosna 1 milijon, Črna gora 800.000, Slovenija 6 milijonov.

Cene soli vagon za 1 kg v Skoplju 3.20 Din, v Belgradu 3.80, Novi San 3.25, Zagreb 4, Ljubljana 2.75. V debati o soli je poslanec Škulj navajal, da se giblje nabavna cena soli za državo med 350 do 500 Din za 100 kg. Prodajna cena za konsumenta znaša 4.50 do 5.50 1 kg. Država torej po nepotrebnem podražuje življenjske potrebščine na 100%. Zahteva pojasnila, zakaj to.

Upravnik Todorović je odgovoril, da daje država sol večinoma večjim založnikom, nadalje pa se sol draži radi režijskih stroškov, vstevši dobiček razprodaje. Posl. Škulj odločno protestira, da išče država s soljo zaslužek, in predlaga: Fin. odbor naj pri prihodnji proračunski debati parlamentu predloži, da se zmanjšajo dohodki soli in da se s tem sol poceni. Obenem pa se naroča upravi monopolov, da se izvrši pocenitev režije, in da nadzoruje, da se sol po vmesnih činiteljih ne podražuje.

Predlog je dal povod debati, ki se je vršila celo popoldne. Po zapisniku se je ugotovilo, da zasluži država do 500 odstotkov, razprodajalci pa zaračunajo za režijo 70 odstotkov. Škuljev predlog so podprli vsi govorniki in je bil soglasno sprejet.

Posl. Zebot povdarja veliko razliko med cenami v Avstriji, ki znaša 6 kron in pri nas? V debati se je dognalo, da se sol draži tudi radi pomanjkanja skladišč. Tako je navezana Slovenija na Zagreb. V celi Sloveniji ni skladišča razen dveh barak pri Tobačni tovarni v Ljubljani, ostale pokrajine pa imajo 38 skladišč. Upravnik obljublja, da se postavi po eno skladišče v Ljubljani in Mariboru. Če bi se hotelo zadostiti potrebam skladišč v celi državi, bi bilo potrebno 50 milijonov Din. Končno se je ugotovilo, da je domača sol dražja kot uvožena.

Sprejeli so se razni predlogi, kako proizvodnjo povečati in osvojiti uvoz. Predlagalo se je, da se monopol soli ukine in prepušti zasebni podjetnosti.

Prihodnja seja bo v torek. V razpravo pride petrolejski monopol in ostali predmeti.

Slavenska banka.

Kakor smo že poročali, je Slavenska banka včeraj ustavila izplačila. Medtem se pa vrše pogajanja za prevzem odnosno likvidacijo banke. Pogajanja so se vršila v Ljubljani z Ljubljansko kreditno banko ter s Kreditnim zavodom za trgovino in industrijo. Toda došla so na mrtvo točko. Včeraj popoldne so se pričela pogajanja z Zadružno gospodarsko banko, odnosno med njenim gen. ravnateljem dr. Ivanom Slokarjem in Slavenske banke ravnateljem Czongradijem. Pogajanja se tozadevno nadaljujejo.

Boj framonstvu!

Ni dvoma, da je bilo med slovensko inteligenco že pred vojno tod in tam nekaj framonov, ki so očito ali prikrito vodili in netili kulturno-bojno gonjo, vendar so to bili le posamezniki brez moči in večjega pomena. V novi državi je stvar popolnoma drugačna. Srbi in Hrvati — posebno prvi — so prinesli v novo državo staro, močno vkoreninjeno, vplivno framonstvo, ki je takoj začelo iskati stikov s sorodnimi duhovi v Sloveniji. Danes ne smemo dvomiti, da ima framonstvo tudi v Sloveniji že svoje vtrjene postojanke, vsekakor le med elementi, ki so versko in politično odpadli od slovenstva in so zato zdravi narodovi množici tuj. Njih vpliv je zato kolikor toliko omejen, a njih moč je znatna, prav ker imajo zaslombo v belgrajskih framonovskih krogih. Na vsak način je treba, da smo si na jasnem, kaj je framonstvo, kakšni so njegovi cilji.

Za široko javnost izveša framonstvo kot svoj program načela bratstva, miru in svobode; poleg tega se posebno rado predstavlja kot človekoljubna organizacija, ki nima s politiko nobenega posla in ki tudi nima nobene osti proti katerikoli veri. Toda kdor malo pozna zgodovino, kdor je le malo pogledal za kulise framonstva, ve, da so vsa ta načela le kulise, za katerimi se krije čisto drugačna resnica. Framonstvo je velepolitična organizacija, ki ima namen izpodbiti moč in veljavo katoliške cerkve in preprečiti, da bi dobila vpliv v zakonodaji in ostalem javnem življenju. Sploh je nasprotno vsaki pozitivni veri in vsaki delavni cerkvi; ako je nasproti pravoslavju in protestantizmu prijaznejša, je to le zato, ker je ta verska indiferentnost med inteligenco, ne izvzemši velikega dela duhovščine, popolna in se framonstvo nima od njih ničesar bati; še več, smatra ju za svoja zaveznika.

Drugi glavni namen framonstva je: ohraniti politično moč kolikor mogoče v rokah posedujočih in inteligentnih stanov, na katerih ono samo sloni. Ohraniti hoče tem stanovom njihovo posestno stanje: vlado, visoke službe in bogastvo. To so edini pravi cilji framonstva; vse drugo je samo preteza, vaba ali sredstvo v dosegu cilja. Da je temu res tako, nas prepričuje že samo dejstvo, da je framonstvo strogo tajna organizacija, ki svoje delo skriva, ki ruje prikrito pod tujimi firmami in gesli. Kdor res zasleduje cilje, katere oznanja javno, temu ni treba skrivati svojega dela.

Kakor je framonstvo protisocialno in protidemokratsko v svojih glavnih namenih, takšno je tudi v svojem podrobnem delu v posameznih deželah. Pod firmo protiverskih ali vsaj protikatoliških političnih strank, ki jih podpira s spletkarjenjem in denarjem, se bori za oblast, za ministrske stolce in visoke službe svojim privrzcem. Tu se neha vsak resen načelni boj, vsako vpoštovanje volje in blaginje splošnosti; demokratizem se tepta, parlamentarizem ubija, korupcija se razliva od enega konca do drugega. Da ni tajnih framonovskih sil, bi ljudstvo — pri nas in drugod — hitro obračunalo s strankami, ki se v svojem delu izkažejo kot ljudskim težnjam in koristim sovražne. Tako pa se politični boj vleče leta in leta, saj se je z nevidnim sovražnikom najtežje boriti; v kalnem začno ribariti tretji in konec je nemalokrat revolucija ali absolutizem.

Kar se tiče framonovskega človekoljubja, se njihovo humanitarno delo omejuje samo na framonovske »brate«; je torej sebično, kakor je na sebičnosti zgrajeno celo framonstvo. Kdor si sam ne upa ali ne zna zagotoviti ugodne eksistence, lepe službe ali celo ministrske stolce, pa bi to vendar rad dosegel, gre v framonstvo. To je vzajemna zavarovalna družba za udobno življenje. Ta zavarovalnica se izvršno obnese tudi tedaj, kadar se kak »brat« po nerodnosti zaplete v kak kazenski paragraf ali sicer grobo prekrši veljavne običaje; framonovska organizacija poskrbi za to, da stvar sploh ne pride na dan ali pa se vsaj kasneje »zatuša«.

Ne trdimo, da med framonami ni tod in tam idealnih, izvršnih mož. Toda takih jih ni naredilo framonstvo, marveč so svoje vrline prinesli iz svojih krščanskih domov, iz krščanske šole, iz splošne krščanske tradicije. Take ljudi je znalo framonstvo vedno spretno izkoriščati v svoje namene, njihova imena mu služijo kot okrašen ščit.

Framonstvo s svojimi tajnimi protiverskimi, protisocialnimi in protidemokratskimi cilji in prav posebno tudi s svojim tajnim delom, s svojim podzemskim rovarjenjem, s svojo absolutno brezobzirnostjo pri izbiri sredstev je bilo vselej in je še danes splošnosti nevaren, razkrajajoč element. Da je temu res tako, izkušamo na lastni koži. Kako mogočno

je v naši državi framonstvo, vemo vsi. Framonstvo je tisto, ki vodi v naši državi boj proti veronauku v šoli, ki ruje proti konkordatu, ki navdihuje naše državnike, da gmotno prikrajšujejo katoliško duhovščino, ki tudi podpira centralizem v boju zoper ljudsko samoupravo. Nobenega dvoma ni, da vladajočes v Jugoslaviji framonisti, neposredno in posredno. In kakšne so naše razmere? Obupni politični labirint, brezplodnost zakonodajnega in izvršnega aparata, gnuloba in korupcija v upravi, neomejeno izkoriščanje splošnosti v korist porodice, rapidno ubožoavanje širokih slojev.

Prav posebno pa ima slovenski narod s svojo katoliško in demokratsko-socialno politično orientacijo v framonstvu svojega strupenega, neizprosnega sovražnika. To čutimo na vsakem koraku. Framonstvo je dvignilo proti nam vse peklenške sile, da nas uniči kot narodno individualnost in nas izpremeni v brezlično in brezdušno maso, ki bi bila potem s svojim človeškim materijalom, s svojo zemljo in njenim bogastvom lahek plen framonovskih porodic in posameznih privrzcem. Framon-

Želje in nade Nemčije po vstopu v Društvo narodov.

(Stališče nemških katolikov.)

Zeneva, septembra 1926.

Pri izgraditvi miroljubne in konstruktivne politike povojne Nemčije je nemški katoliški center igral najvažnejšo vlogo. V najresnejših trenutkih so bili voditelji katoliškega centra, ki so s politično modrostjo in s točno preudarnostjo uspeli, da krmila državne politike Nemčije niso vzele v roke ekstremni elementi. Rešili so jo s tem morda fatalnih posledic in pripomogli, da je dosegla svoj predvojni ugled ene izmed odločujočih evropskih veselil. Tudi uspeh, ki ga je Nemčija doživela z vstopom v Društvo narodov kot enakopravna veselila z zmagovalci, je večinoma delo voditeljev nemškega katoliškega centra. V prvi delegaciji nemške države v Društvo narodov se zato iz razumljivih razlogov nabajajo tudi nekateri ugledni voditelji centra. Med njimi zavzema prvo mesto g. dr. Kaas.

Dr. Kaas je znani voditelj centra iz Porrenja, kjer je l. 1919 izvoljen za člana Reichstaga in leta 1920. za člana pruskega Staatsrata. On ni samo politik, je tudi znanstvenik. Študiral je v Germanicu v Rimu skupno z nekaterimi Slovenci in Hrvati, ki se jih še vseh práv rad spominja. V razgovorih, ki sem jih imel z njim, se je posebno živo zanimal za svoje tovariše, preč. g. Prešerna, provincijala naše jezuitske province, g. dr. Cirila Azmana, profesorja v Novem mestu, dr. Mariča, vseučilišnega profesorja iz Zagreba in za druge. Radi svojega znanstvenega delovanja je bil poklican na stolico vseučilišnega profesorja za cerkveno in državno pravo v Trier. Poleg teologije, katere je doktor, je študiral še filozofijo in pravo na vseučilišču v Bonnu in je dosegel tudi oba doktorata. Izdal je več svojih del o cerkvenem in državnem pravu in je član znanstvenega Instituta za javno in ljudsko pravo v Berlinu.

Kot eden izmed voditeljev centra se posebno bavi z vprašanji zunanje politike in je tudi tukaj v Zenevi s svojim globokim znanjem svetovnih problemov kmalu zavzel vidno mesto med delegati v Društvo narodov. G. dr. Kaas me je večkrat prav ljubeznivo sprejel in mi pri tej priliki podal svoje mnenje o glavnih problemih mednarodne politike. Z odobrenjem g. delegata podajam njegove izjave o nekaterih aktualnih vprašanjih, ki bodo zanimale tudi našo javnost:

»Vstop Nemčije v Društvo narodov se seveda ni izvršil brez hudih, deloma strastnih notranjih bojev med različnimi političnimi smermi v Nemčiji. Sklep, da se združimo z državami, s katerimi nas je postavila svetovna vojna kot sovražnike nasproti, sedaj k lojalnemu sodelovanju, je bil naravno posebno težka duševna obremenitev za narod, ki je, kakor nemški narod, prepričan, da v verski mirovni pogodbi niso tako ravnali z njim, kakor bi bilo odgovarjalo načelom pravičnosti.

Izkušnje, ki so deloma bolele in nacionalno čuvstvo zbudile v njegovih srčnih globinah, izkušnje, ki jih je Nemčija po vojni doživela z Društvom narodov (spominjam samo na znano odločitev v šleskem vprašanju) niso bile primerne za to, da bi utrdele v Nemčiji popularnost Društva narodov. Način uprave v nemškem saarskem ozemlju, kjer se je tudi vključ vsemu našemu prizadevanju neprijetno pokazala tendenca vladne komisije, ki je enostransko podpirala Francoze, so široki krogi v Nemčiji sprejeli kot znamenje, da Društvo narodov, oziroma svet Društva narodov, ali nima volje ali pa ne moči, da bi svoj idealni program tudi v dejanju uresničil, ne meneč se za različne nasprotno vplive. Te in podobne izkušnje so delale ogromne težave onim politikom v Nemčiji, ki so od vsega početka iz poštenega prepričanja zastopali vključ vsem nasprotnojočim momentom misel pozitivne afirmacije in praktičnega sodelovanja.

To misel so zlasti moji politični prijatelji odločno odobrvali in s prepričanjem zastopali. Pot, ki ji je nemški center sledil v

stvo je največji sovražnik naše narodne avtonomije. Tega ne pišemo na slepo, marveč smo o delovanju jugoslovanskega framonovstva zelo dobro poučeni.

Po vsem tem sklep za nas ne more biti težak: framonstvo je sovražnik splošnosti in nje blaginje, dosledno torej tudi sovražnik državnega občestva; v podvojeni meri je framonstvo sovražnik našega zavedno katoliškega slovenskega naroda. Proti temu sovražniku moramo biti budno na straži in ga dosledno, neizprosno pobijati v vseh njegovih vidnih podobah: liberalnih in hegemonističnih strankah in njih težnjah, protiverski in protiljudski zakonodaji, lajzaceji šole, laksnosti v izvajanju zakonov in predpisov v varstvo javne pravnote. Zlasti pa stisnimo vrste okolo sovražnika, v kolikor se je že vrinil med nas same; ne dajmo mu dihati, zadušimo ga po zgledu, ki nam ga kaže zdrava narava v boju proti kužnim bacilom.

Vsak imej pravico, boriti se za svoja načela, toda ta načela naj predvsem javnosti jasno in določno odkrije, potem pa vodi boj zanje na javnem bojišču z odprtim vizirjem.

nemški zunanji politiki, je usmerjena od dne prevrata do danes v brezpogojni logiki in doslednosti. Ta politika se ne odpevuje nobenim upravičenim narodnim zahtevam Nemčije, toda za uresničenje upravičenih nemških zahtev in za korekturo v versailskem miru Nemčiji vsiljenih določb se prizadeva zavestno le potom mirnega sodelovanja z drugimi državami, sodelovanja pod vidiki prava in pravice. Od Erzbergerja, Fehrenbacha, Wirtha in Marxa teče ravna logična črta do politike, ki sta jo Luther in Stresemann zastopala v Locarnu in Zenevi. In če je sedaj ob veselem odobravanju vseh narodov, združenih v Društvo narodov, Nemčija prestopila prag Zeneve, ne more nobena politična skupina v Nemčiji pozdraviti tega začasnega zaključka dosežanih težav s takim zadoščanjem kakor v nemškem centru z združenimi katoliki.

Nepopolnosti Društva narodov v njegovi notranji strukturi in v mnogih funkcijah se dobro zavedamo. Spoznanje te nepopolnosti nas pa ne odvrača dolžnosti, storiti vse, da v lojalnem sodelovanju z drugimi narodi Društva narodov delamo za njegovo izboljšanje, za njegovo organsko in funkcijsko izpopolnitev. Tega sodelovanja ne smatrajo moji politični prijatelji samo za zapoved oportunističnega premisleka, ampak tudi za postulat naše etične in religiozne usmerjenosti. Iz misli svojega svetovnega naziranja se čutimo dolžne, uporabiti vsa porabna sredstva, da mesto pogubonosnega načela sile uveljavimo višji imperij pravice tudi v mednarodnem življenju in sodelovanju narodov.

Posebno važno bi se mi zdelo, če bi katoliki vseh pri Društvo narodov udeleženi narodnosti hoteli uporabiti priliko, ko se snidejo merodajni voditelji v Zenevi, da se intenzivno medseboj spoznajo. — Iz tega bi potem lahko same od sebe izvrale misli za praktično sodelovanje. V marsikaterem vprašanju, kjer se v vsakdanjem prepiru naziranja krepko in strastno pobijajo, bi bil razgovor in medsebojno razumevanje lažje na skupnih tleh katoliškega čutenja in mišljenja. Zeneva bi po mojem prepričanju ob vsestranski dobri volji lahko postala nekaj katoliški »Clearing-Office«, od katerega bi si lahko obetali dobrodejnega in plodonosnega vpliva tudi v političnih vprašanjih. Izražam veselo pričakovanje, da bodo voditelji katoliške stranke vaše dežele, ki jih visoko cenim, tem mislim, ki sem jih nakazal, pritrtili in jih pospeševali.

Sodelovanje med nami in vami bi tem manj zadelo na besed vredne težave, ker med Nemčijo ter med kviku strememo in se tudi notranje vedno bolj konsolidirajočo državo SHS politična nasprotja ne obstoje ali vsaj ne v taki meri, da bi bilo o tem vredno govoriti. Upam, da bo sodelovanje v Zenevi spravilo razmerje med nemško državo in vašo domovino v ugoden tir, ki bo vodil do uspeha. Pri tem predpostavljamo, da bo jugoslovanska država imela toliko politične modrosti in pravičnosti, da narodnim manjšinam, ki bivajo znotraj njenih mej, da tisto svobodo, ki jo kot polnopravni državljani zaslužijo. Duševno uravnoveženje narodnostno raztrgane Evrope je mogoče le z največjo mero noblese in delikatnosti v izoblikovanju manjšinskega prava.

S pritrditvijo centra je Nemčija v Locarnu v najširšem obsegu zajamčila problem, ki je za evropski mir odločilnega pomena, namreč pacifikacijo nemško-francoske meje. Nadaljnje garancijske pogodbe so bile sklenjene z vzhodnimi državami. Potem ko je Nemčija tako velikopotezno upoštevala želje drugih držav po varnosti, sme upravičeno pričakovati, da odpade svojevoljni in nenaravni predpis versailske mirovne pogodbe, ki prepoveduje priključitev Avstrije.

Zatrdno upamo, da bodo očitna in trajna nasprotja proti tej zahtevi pravičnosti pojenja la in se v doglednem času umaknila prepričanju, da je svet to korekturo versailske pogodbe Nemčiji dolžan. Kaka agresivna tendenca je tem nemškim željam po priključitvi popolnoma tuja. Kdor jo v njih išče, ali ne pozna globokosti in prepričnosti nemške želje po miru ali je pa iz egoističnih razlogov noče priznati.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Skrutinj volivne komisije za zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

Tudi včeraj je komisija pregledovala glasovnice za volitve, in sicer je sredi prišla do števila 10.000, iz obrtnega odseka. Glasovnice je vobče malo neveljavnih. Po večini niso priložene legitimacije. Pri družbah, zavodih in korporacijah manjkajo pooblastila. Pri III. razredu se vidi, da so volivci največ gostilničarji, peki, mesarji in podobno. »Jutro« piše tudi o nekem incidentu, ki se je baje v petek pripetil pri volivni komisiji, ko so g. Petovarja večkrat klicali iz komisije na hodnik. Kakor smo zvedeli, se je ob lokalu, kjer se vrši skrutinji, smukalo vse polno sumljivih agitatorjev iz skupin SDS arjev, radi česar so naši postali pozorni. Nato je g. Ogrin zahteval, da se prostor, kjer se vrši skrutinji, popolnoma loči od ostalih prostorov in da se vršijo vsi posli, ki se tičejo volitev, v tem prostoru. Drugače ne prevzame nobene odgovornosti, če se končni rezultati ne bodo strinjali, kakor se je to deloma že ugotovilo v trgovskem odseku. Tam za par glasov ne soglaša. Predsednik komisije je nato odredil vse potrebno ter odredil, da se glasovnice preštejejo in da se primerjajo z zapisnikom in legitimacijami. Ugotovilo se je, da je res 6 oziroma 12 glasovnic preveč, ki pripadajo povečini III. obrtnemu razredu. To je »Jutro« poročevalec seveda pozabil povedati.

JMO in Davidovičevci.

Zagreb, 25. sept. (Izv.) Današnji »Hrvat« prinaša razgovor svojega sarajevskega dopisnika z nekim zastopnikom JMO o zvezi muslimanov z demokratsko zajednico. Izjavil je, da so se muslimani vedno naslanjali v politiki na Hrvate in na Radiča, dokler se ta ni izneveril svojim političnim načelom in se zvezel z radikali. Hrvati sedaj mirujejo, kot bi ne hoteli reagirati na Radičeve izjave, toda muslimani ne morejo čakati na to, kdaj bo Radič prišel k pameti. Če bi imeli kako večjo hrvatsko stranko, na katero bi se lahko naslonili, gotovo ne bi stvorili zveze z Davidovičem. Toda zaenkrat ni izgledov, da bi prišlo do take močne hrvatske stranke. Ali bosta obe stranki osnovali v Belgradu skupen klub, še ni gotova stvar. To bo definitivno odločeno dne 3. oktobra na seji klubov v Belgradu. Tudi je napačna vest, da je že storjen sklep, da se obe stranki združita v eno.

Casnikarska uredba podpisana.

Belgrad, 25. septembra. (Izv.) Minister za izenačenje zakonov Milan Sršić je danes podpisal casnikarsko uredbu, ki bo jutri izšla v »Službenih Novinah«.

Beleške

△ Nov nemški list v Mariboru. Pred nekaj dnevi smo poročali, da se snuje novo nemško glasilo v Mariboru. Na to notico je odgovorila »Marburger Zeitung« ter v svojem odgovoru povedala, da so pogajanja za nov list že v začetku zaradi prevelike reziže prenehala. Mi smo samo konstatirali dejstvo in ne razumemo, kako je sicer resen list kot »Marburger Zeitung« to našo registracijo mogel nazvati za »jezuitizem« in nanj navaliti krivdo, da se je ta notica javnosti sporočila. Res, vsak po svoje.

△ Resnica je ... Zadnji »Naprejek« zasmehljivo razpravlja o pohujšanju in piše med drugim: »Resnica je, da se je izvršil v pedagoški znanosti glede na seksualno vzgojo otrok veliki preobrat. Nekeo so otrokom na osnovnih šolah vbijali v glavo bajke o štoklji in podobne stvari ... Hvala napredku, take nazore o vzgoji smo tudi pri nas že pokopali ... naši učitelji odkrivajo že otrokom med 12. in 14. letom »skrivnost« življenja, da preprečijo zablode, katerim so otroci izpostavljeni, čim šolo zapustijo. Slaba šola bi bila taka, ki bi v današnjem času s skrivanjem in lažmi vzbujala radovednost ... — Resnica je — za seksualno »izobrazbo« sedanje mladine je tako obsežno poskrbljeno, da je vsaka radovednost v tem pogledu že pri najmlajših popolnoma izključena. Kar zamudi šola, izpopolnita kino in tisk in tovarišija; z 12 in 14 leti ima mladina seksualno znanost že v malem prstu. Ali ni to zabloda vseh zablod? Dejstva pravijo: dal

△ G minister Pucelj je dal uredniku »Narodnega dnevnika« interview. Očividno je hotel g. minister z ozirom na naš včerajšnji članek o nepoštenih metodah SKS tiskera popraviti slab vtis pisave »Kmetkega lista« o dr. Korošcu. G. minister je najprej razložil program štedenja »seljaške vlad«, ki pa je brez vsakega učinka, kajti kar ta vlada, ki jo podpira g. Pucelj, pri enem oknu prištedi, pri drugem meče vun in še desetkrat toliko povrh. Nato je g. minister Pucelj izjavil, da mora SLS na vsak način v vlado in da je on pripravljen kot minister odstopiti, če bi bila njegova oseba ovira za vstop SLS v vlado. Čudno, da se je g. minister Pucelj šele sedaj spomnil na to, da je on v vladi čisto nepotreben.

△ Velikanske načrte, ki jih hočejo v Ljubljani izvršiti, napovedujejo trije gospodje gerenti v »Jutro« in »Narodu«. Mi se le bojimo, da gospodje ne bodo imeli — časa, da jih izvršijo.

Kaj se godi doma

Slovesno praznovanje 700 let. smrti sv. Frančiška Asiškega

se bo vršilo v Ljubljani v Spodnji Šiški obenem s slovesnim blagoslovljenjem in otvoritvijo njemu na čast sezidane cerkve od 2. do 6. oktobra t. l. po sledečem dnevnem redu:

I. V soboto, 2. oktobra ob 4. uri popoldne: slovesno nameščenje velikega svona v stolpu nove cerkve, z blagoslovom, govorom in petjem. Prekrasni zvon, na katerem se nahaja med drugimi tudi podoba sv. Frančiška Asiškega, bo torej prvič zapel na predvečer blagoslovljenja in otvoritve nove veličastne cerkve.

II. V nedeljo, 3. oktobra slovesno blagoslovljenje in otvoritev nove cerkve sv. Frančiška Asiškega;

a) ob 9. uri dopoldne slovesen sprejem škofovega namestnika mil. g. prelata A. Kalana; sodeluje duhovščina, šolska mladina, narodne noše, ostalo občinstvo. — Ob pol 10. uri slovesno blagoslovljenje in otvoritev nove cerkve. Nato govori preč. p. provincial dr. Regalat Čebulj, za tem pontifikalna sv. maša;

b) ob 3. uri popoldne posloviče od zasilne cerkve (barake); nato slovesen prenos presv. Reš. Telesa v sprevedu iz zasilne cerkve v novo cerkev sv. Frančiška; sodeluje godba, šolska mladina, narodne noše in ostalo občinstvo. Ostanemo v novi cerkvi, kjer bo govor in litanije; govori ž. p. Teodor Tavčar, župnik z Viča.

III. Od 4. oktobra (t. j. dan godu sv. Frančiška) do 6. oktobra:

Proslava sedemstoletnice smrti sv. Frančiška Asiškega v novi cerkvi.

Ta tridnevna se obhaja sledeče:

a) Vsak dan ob 6. uri jutraj sv. maša z blagoslovom;

b) vsak dan ob pol 7. uri zvečer rožni venec, slovesna litanije in pridiga.

Prijatelji! Preberite še enkrat cel program, proučite ga natančno, pa boste videli, da vam nudi cela prireditev tak duševni užitek, da te prilike ne bo nihče zamudil, ki količkaj more gibati. Nameščenje zvonov se ne vidi vsak dan; prav redko kdaj moremo obhajati blagoslovljenje in otvoritev novih cerkva, posebno pa tako veličastne cerkve, da je nima lepše cela Jugoslavija: bazilikalna oblika, glavni oltar sredi cerkve in druge posebnosti, ki jih bomo skušali opisati v eni prihodnjih števil. Poleg tega pa še proslava sedemstoletnice v tako harmonični zvezi s celo prireditvijo, da si lepše na svetu komaj misliti ne moreš.

Udeležite se torej teh slovesnosti vsil! Zato vam je dana polovična vožnja za celo Slovenijo od 1. do 10. oktobra. Na vstopni postaji kupite karto do Ljubljane, zahtevajte mokri žig; karte v Ljubljani pa oddajte Izkaznice, ki vam služijo skupno s karto za vožnjo domov, dobite v Šiški v samostanu poleg nove cerkve.

PROSLAVA V MARIBORU.

Cerkveno proslavo 700 letnice sv. Frančiška v cerkvi Matere Milosti v Mariboru bodo izvršili očetje frančiškani v sledečem redu: Od ponedeljka 4. oktobra do nedelje 10. oktobra bo vsak dan ob pol 6. uri pridiga s slovesno službo božjo, popoldne ob 15. uri govor o modernem svetniku sv. Frančišku in zvečer ob 18. uri enako govor o sv. Frančišku v nemškem jeziku. Tako bo vsak dan prihodnjega tedna. Ponedeljek 4. oktobra bo poleg tega še ob 10. uri slovesna služba božja. Na nedeljo 10. oktobra bo popoldne ob 3. uri zaključek cerkvene proslave združen s svetloetno procesijo frančiškanske župnije. Procesija pojde iz frančiškanske cerkve v stolno, Alojzijevo in nazaj v stolno ter nato v frančiškansko cerkev. Častilci modernega svetnika sv. Frančiška naj se teh po možnosti po možnosti udeležujejo. Za udeležence te proslave v dežele se je oskrbela polovična vožnja. Na odhodni postaji se da cela vozovnica žigosati z mokrim žigom, v Mariboru pa se ne odda, ker velja za nazaj. Treba pa je pri vratarju frančiškanskega samostana dobiti potrdilo, da se je lastnik vozovnice v resnici udeležil proslave. Polovična vožnja velja od 3. do 11. oktobra.

V nedeljo, 3. oktobra se proslavi spomin sv. Frančiška ob pol 5. uri popoldne v Götzovi dvorani. Spored je sledeči:

1. Pesem: Pri tebi, o Frančišek mili. Svira godba.
2. Pozitiven govor.
3. Schwab: Pesem: Bortnjansky Molitev.
4. Vesele pesmi, potpourri.
5. Deklamacija o sv. Frančišku.
6. Govor: Frančišek kot reformator, mil. g. dr. Tomažič, prelat.
7. Omladinska koračnica.
8. Odmor.
9. Srce, valček.
10. Pesem: Schwab, Zdrava Marija. Tenor-solo poje g. Avgust Zivko.
11. Moja kraljica, ouvertura.

11. Deklamacija: Solčna pesem sv. Frančiška.

12. Frančišek in socialno vprašanje, velesp. g. Žebot, narodni poslanec.

13. Povsod Boga.

Sodeluje pevski zbor Maribor in godba Katoliške Omladine.

Vstopnice se dobijo pri vratarju frančiškanskega samostana in pri blagajni.

K obilni udeležbi vladno vabi

Pripravljali odbor.

Stavbna dela v Ljubljani.

Kakor je bilo v maju, juniju in juliju neugodno vreme za zidanje, toliko nas je obdarilo nebo z lepim solncem v avgustu in septembru, kateri je bil v prvi polovici nenavadno vroč. Kdor je v juniju ali juliju začel graditi svojo stavbo, temu se je doslej sušilo ob ugodnem vremenu in se bo v oktobru ali novembru lahko vselil brez posebnih skrbi za zdravje. Sicer pravijo, da je nova hiša prvo leto za sovražnika, drugo za prijatelja in šele tretje leto za gospodarja, vendar vsakdo komaj čaka, da se vseli pod lastno streho. Današnje stanovanjsko-socialne neprilike pa nikakor ne dopuščajo, da bi citirani rek imel kako veljavo. Z novemberskim terminom bi bil marsikateri današnji stavbni gospodar neusmiljeno na cesti ali bi taboril kje pod kostonji, da se ni pravočasno lotil zidanja. Tako mestna občina kakor zasebniki so bili letošnjo stavbno sezono precej podjetni in se niso ustrašili finančnih žrtv ter dnevnih skrbi za ustanovitev prijetnega, domačega ognjišča pod lastno streho.

O posameznih fazah stavbnega gibanja je naš list precej redno in dovolj obširno poročal, vendar se zdi, da kljub že precej poznemu času, kljub temu, da je že začela kalendarska jesen, še vedno raste podjetni duh za zidanje in še se množi letošnje število stavbnih gospodarjev. Pred kratkim so na novo začeli zidati:

Dr. Živko Lapajne, okrajni zdravnik, Kongresni trg 14, je pričel zidati enonadstropno na Prulah v vogalu Sredine in Janežičeve ulice. Poleg njega je letos zrasla enonadstropna vila prof. na srednji teknični šoli inž. Strojnika, kateri se lo lahko v enem mesecu vselil. Čez cesto ob Sredini pa se grade enodružinske vile Matka Brnčiča, šefa okroglega agrarnega urada in Franja Ternovca, geometra istega urada. Obe zgradbi bosta v kratkem pod streho. — Tilen Epih, tajnik poštna direkcije v Ljubljani, si gradi visokoprtilično hišo ob poti na Pasji brod, kjer je kupil stavbno parcelo od posestnika in mesarskega mojstra Lovšeta. Stavba bo tekom prihodnjih dni pod streho. — Blizje mestu na isti poti pa si je zgradila M. Rupnik enonadstropno hišo, katero je ravnokar dokončala ter se vseli v najkrajšem času. Tam je sedaj že cel kompleks samih novih ličnih hiš, med katerimi izgleda kakor mala »forteza« ona umetnika Kralja. Zelimo mu, da si kmalu kaj opomore, in da si zgradi potem ličnejši, udobnejši dom in atelje. — Ob Einspielerjevi ulici za Bežigradom je začel kopati temelje za svojo enodružinsko vilo inž. Emil Franz, uradnik ravnateljstva državnih železnic. — V Sp. Šiški na stavbnem kompleksu zadruge »Bajtar, gradi enodružinsko, visokoprtilično hišo Ferdinand Wernig, uslužbenec drž. železnic. — Ivan Miklič, drž. nameščenec, Sv. Petra nasip, gradi enonadstropno hišo ob Masarykovi cesti, poleg nove postavljene vile O. Grünfelda. — Na Bičevju zraste na parceli števil. 148-7 poleg hiše Emilije Jeras nova stanovanjska hiša, katero gradi operni pevec Emil Rumpelj. Na ta način bo zazidan ves gornji del te ceste, razen vogalne parcele stavbenika Königa. Ne bo dolgo, ko se ta cesta podaljša, ker namerava zadruga »Dom in vrt«, ki ima v neposredni bližini obsežnejši kompleks zemljišča, to zemljišče parcelirati. Z ozirom na deloma že izvršeno regulacijo Gradašnice ob in nad mestnim kopališčem Kozeljce, bo to zemljišče v najkrajšem času primerno in dovolj zdravo za stavbišča. Na podaljšanju te ceste pa je zainteresirana tudi občina Vič, katera v bližini meji na mestni pomejri.

Znani vinski trgovec Peter Štepec v Sp. Šiški si zgradi v podaljšku svoje hiše novo klet, katera mu bo služila predvsem za »novino«. — Ivan Zanoškar, kolarski mojster, namerava napraviti novo kolarsko delavnico. — Veletrgovec Šarabon na Zaloški cesti dela na dvorišču nove avtogaraže. — Jernej Novak, posestnik in zadržni revizor, gradi na dvorišču svoje hiše v Einspielerjevi ulici prtilično zgradbo za pisarniške prostore. — Kmetijska družba postavi na svojem posestvu na Poljanski cesti proti notranji strani odprto skladišče za kmetijske potrebščine svojih članov. — Krojaški mojster Caserman na Kette-Murnovi cesti pa postavi na dvorišču nove drvarnice.

V novo zgrajene hiše so se vselili: Mara Lassbacher-Bačak v svojo okusno opremljeno visokoprtilično in manzardno hišo ob Dunajski cesti izza Peterce. To je prva in doslej edina hiša v Ljubljani, ki je zgrajena v nadzemeljskem delu iz heraklita.

KOPALIŠČE LIPIK

Jesenska sezona otvorena. — Nenadkriljivi uspehi lečenja. — Moderne naprave svetovnega kopališča. — Zelo nizke cene. — Popolni penzion vključljivo dobre oskrbe a la carte, uporabe kamenih kopelj, stanovanja v kurhotelu, postrežbe, razsvetljave in plačila zdravniških taks stane 65—75 dinarjev za osebo in dan. — Vse točneje informacije daje radevoljno **Uprava kopališča Lipik.**

Hiša je bila v reklamne svrhe delj časa na ogled in jo je ljubljansko občinstvo gotovo pazno ogledalo. — Josip Mihelič, Dunajska cesta 41, je dobil uporabno dovoljenje za svojo enonadstropno hišo za Bežigradom. — Mate Ujčič in Franc Doljak, oba zidarja, sta se vselila v skupno hišo, ki sta jo zgradila ob Slovenski cesti v Sp. Šiški. — Avgust Pegan, želez. strojevodja, pa ima že najemnike v svoji novi hiši v Škrabčevi ulici.

Demagogija z uvozom soli za povzdigo živinoreje.

Maribor, 24. septembra 1926.

Po Slovenskem Štajerskem bobnajo na zborovanih samostojno radičevski agitatorji kot posebno in najnovejšo zaslugo in skrb ministra Puclja: vladno dovoljenje za uvoz 25 vagonov živinske soli. Z uvozom te soli se bo posebno povzdignila naša živinoreja in v tem se kaže v blesteči luči ljubezen gosp. Puclja do obubožanega slovenskega kmeta, za kojega dobrobit in povzdigo imajo smisel edinole samostojni radičevski seljaški gospodje. Da bo te najnovejše demagogije za razsodne ljudi konec, pribijemo kot dejstvo sledeče: Predsednik Kmetijske družbe je poročal na seji, da je vlada dovolila uvoz 25 vagonov živinske soli. To so že stare zahteve naše živinoreje in za to se že borijo naši odborniki pri Kmetijski družbi od prvega meseca. Tokratni uvoz živinske soli je samo poskušnja in prav nič trajno veljavnega. Finančni minister je izjavil, da da teh 25 vagonov soli na razpolago samo za poskušnjo. Če bi pa padel vsled tega konzum kuhinjske soli, bo prepovedan nadaljnji uvoz živinske soli. V predvojni dobi je porabila Slovenija na leto okroglih 100—110 vagonov živinske soli, ki je bila tedaj v neomejenih količinah na razpolago v prid naši živinoreji. Tudi v naši novi državi morajo pokladati živinorejci sol in sicer drago kuhinjsko, ker druge ni pri rokah. Čisto gotovo se bo zgodilo, da bo radi uvoza teh 25 vagonov živinske soli padla uporaba kuhinjske soli in gosp. finančni minister bo imel vzrok za ukinitve nadaljnega uvoza. Padanja konzuma kuhinjske soli pa ne povzroča uporaba živinske soli za kuhinjske potrebe, ampak nasprotno, bo moral ta konzum pasti radi tega, ker se 25 vagonov kuhinjske soli ne bo uporabilo za živinorejo, ki bo rajši segla po bolj ceni živinski soli 1 Din 50 para, kakor pa po dragi kuhinjski soli po 4 Din. Od že omenjenih in dovoljenih 25 vagonov živinske soli dobi za razpečanje na razpolago Kmetijska družba 15 vagonov. Toliko v pojasnilo, da ne bo demagoškega slepomišljenja s skrbjo samostojnih radičevcev za znatno povzdigo naše živinoreje in to še posebno na Slovenskem Štajerskem!

K projektu zasavske ceste Litija - Zidani most.

Moj prijatelj Mirko iz Zagorja je zapel o prihodnji predstoječi volitve v litijski cestni odbor laudjo pesem v »Jutrac št. 218 o zgradbi ceste v Zasavju, ki ima vezati Ljubljano z Zidanim mostom, ki bi mu naj dala kvalifikacijo za našega bodočega cestnega načelnika.

Na koncu tega članka »želi g. M. W., da bi se začelo »šelec« premišljevat o tem projektu, ki je vsekakor velike gospodarske, kakor tudi strategične važnosti posebno trboveljskega industrijskega centra.

Da pa javnost ne bo dobila napačnega vtisa, da je ta misel zrasla na kakem zagorskem zelniku, kjer so, mimogrede omenjeno, imeli skozi 9 let cestnega načelnika v mirnem času, v katerem bi se ta projekt gotovo lažje dal uresničiti, ugotavljam, da se je s tem projektom prav resno bavil na proračunski seji v novembru leta 1925. cestni odbor litijski in je sedanjí načelnik talstega, župan gosp. Leopold Hostnik, predlagal, da se vpostavi v proračun za leto 1926. kot prvi začetni obrok 50.000 Din, kar je bilo tudi soglasno sklenjeno. Na isti seji se je tudi izvolila tričlanska deputacija, ki je tudi že vse merodajne oblasti, civilne kot vojaške za to cesto zainteresirala. Žal pa bo ta cesta stala ogromno vsoto denarja, radi česar gre ta zadeva silno počasi od rok, tako da bo šele v prihodnjem mesecu prišla iz mrtve točke, da se boče pričela trasirati.

Ta zasavska cesta je zamišljena ne samo kot navadna prevozna cesta, ampak kot avtomobilna prve vrste, ki bi vezala Ljubljano preko Zidanega mosta z Zagrebom ter bi bila približno 70 km krajša nego Ljubljana—Karlovac—Zagreb. Poleg tega bi bila ta avtomobilna cesta z ozirom na

vedno naraščajoči tujski promet izredne važnosti, ter bi posebno predel soteske med Savo in Zagorjem vlekkel tuje. Na vsak način bi se morala v prvi vrsti razširiti cesta Ljubljana—Litija—Sava na levem bregu, ki je sedaj za avtomobile skoro nerabna. To ravno ne bi stalo posebno denarja, manjka pa ceste iz Save do Zagorja, katera se mora popolnoma na novo zgraditi, ker veže sedaj Savo in Zagorje na desnem bregu edino ozka stezica, na kateri se dva človeka ne moreta izogniti. Ker je tu soteska najožja, bi se morala cesta graditi v skalnatem terenu, da se dobi raven prostor za cesto z razstreljevanjem skal. Tega skalnatega terena pa je 5 km, ter bi stal 1 km približno 400.000 Din, treba pa pri vsaki Renke še betonski most, tako da bi stal cel projekt avtomobilne ceste Ljubljana—Zidani most gotovo preko 10.000.000 Din. Litijski okraj ima sicer precejšnjo davčno moč, toda tega zneska pa ne bi mogel brez vsega v par letih utrpjeti. Na izdatnejšo državno podporo v teh desolantnih razmerah ni računati, ostalo bi edino, da se pri formaciji okrajev (okraj Laško smatram kot privizoren) priključijo cel trboveljski industrijski teren vključno Zidanega mosta k litijskem okraju. Na ta način bi bil formiran najmočnejši davčni okraj na Kranjskem, ki bi končno sam lahko pristopil k gradnji te važne ceste, ki bi itak bila v prvi vrsti v korist samim tem krajem.

Ta cesta Ljubljana—Litija—Zidani most bi bila dolga ca 66 km, skoro brez klancev ter ravno za avtomobile, opasnih ovinkov skoraj prosta.

Na vsak način pa je cestni odbor litijski v tem oziru svojo dolžnost storil, da je prvi pričel z izvrševanjem tega projekta, ki bo stal mnogo truda in še več denarja. G. M. W. pa želim, da postane prihodnji cestni načelnik, da kot Zagorjan nadoknadi to, kar so ravno Zagorjani ob ugodni priliki zamudili, ker je ta cesta ravno za Zagorje velikega pomena.

H koncu bi še pripomnil, da če bodo naši domači SDS in SKS delali zgolj politiko in v drugi vrsti šele stvarno gospodarsko, mi tega projekta ne bomo videli kmalu uresničenega, zato le želim, da pridejo v naš prihodnji cestni odbor samo taki možje, ki jim je napredek našega okraja bolj pri srcu kot pa prestiž stranke.

H. L.

Zločinska kronika.

Vlomi po deželi so se začeli tako množiti, da ga skoro ni dneva, da bi ne bilo prijavljenih več slučajev tatvin in vlomov. Tako poročajo večer iz Planine, da je bilo tam vlomljeno pri posestnici Urši Janežičevi v Lazah. Vlomilec je razbil skrinjo in je ukradel ženi 6 starih srbskih stedinarskih bankovcev in pa dva zlata prstana. — Brčkone isti pohajajo je obiskal tudi gostilničarja Josipa Zela pri Šentjanžu. Temu pa je odnesel lopov iz kašče konjsko opremo in skoro nove kolo. Mož ima škodo skoro 3000 Din.

Od poljskega dela na državnih trtnih nasadih v Pekrah pri Mariboru je pobegnil glasom obvestila varnostnih oblasti delavec Jože Preložnik, doma iz Grajenščaka pri Ptujju. Mož je bil obsojen na dve leti težke ječe in sicer radi težke telesne poškodbe. Ušel je v kazenski obleki, ki je označena s številko 359.

Požar.

Dne 22. t. m. ob 1. uri popoldne je izbruhnil požar v Goriči vasi pri Ribnici. Vnele so se v dimniku saje pri Zadniku št. 35, ko so oili domači že pri svojem delu na polju. Ker je bila hiša krita s slamo, je požar takoj objel celo streho, da je bila v 1 minuti v plamenu. K sreči je bilo vreme čisto mirno in na pritisk vaščanov z domačo brizgalno ter požarni brambi iz Ribnice z novo motoriko se je posrečilo požar omejiti, da se ni razširil na sosednja poslopja. Na lice mesta sta došli tudi požarni brambi iz Dolenje vasi in Jurjevice. Ker pa je ribniška motorna brizgalna tako dobro delovala, jima sploh ni bilo treba gasiti. Kako velikega pomena je ta brizgalna, se je ob tej priliki pokazalo, ki so gasilci, ki bi sicer bili zaposleni pri oddaji vode, vršili druga dela omejitve požara. Zadniku je pogorela samo hiša, pohištvo so deloma rešili. Zavarovan je nekaj malega. Ta slučaj pa bodi v opomin vsem onim, ki sami ometajo dimnike, da je za nesrečo malega treba in da dimnik ni kmalu zadosti ometen. Takih ometovalcev je zlasti v spodnjem koncu ribniške občine še precej. Zakaj pa so dimnikarji?

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo av. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon števil. 57, 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Cel'e, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup inprodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.

Dnevne novice

★ Opozarjamo še enkrat vse prijatelje naše lepe slovenske pesmi na današnje celodnevno pevsko prireditev logaškega pevskega okrožja. V prelepi župni cerkvi v Gorenjem Logatcu bo ob 10 sv. maša z govorom, katero opravilo bo služil predsednik »Pevske zveze«. Pri tej maši bodo prepevali združeni pevski zbori St. Premrl št. 2 iz prve zbirke mašnih P. H. Sattner »S cveticami te venčamo« iz Šmarnc št. 6. F. Kimovec št. 2. iz »Očenaša« in F. Gerbič »Ti o Marija« št. 10 iz zbirke »Slava nebeske kraljice«. Po sv. maši bo takoj občni zbor »Pevske zveze« v dvorani »kat. prosv. društva« v Gor. Logatcu z dnevnim redom kakor po navadi. Ob 2 popoldne bodo pete litanije M. B. v prenovljeni župni cerkvi v Dol. Logatcu; litanije bo pel dolenjeloški moški zbor — peli bodo tako zvane »semeniške« lavretanske litanije — odpevali bodo združeni zbori in peli za blagoslov Mav št. 6 iz »Slava Jezusu« ter ob sklepu »Povsod Boga«. Nato bo na vrtu kmet. gosp. društva v Dol. Logatcu koncert po sporedu, ki smo ga priobčili včeraj. Naj nihče ne zamudi te lepe prilike — impozantno število 150 pevcev bo skupno nastopilo — in naj pohiti ta dan v Logatec, ne bo mu žal žrtve za našo lepo slovensko pesem.

★ Postavitve spomenika † dr. Medvedu. Mariborski umetnik Sojč že izdeluje spomenik mariborskemu in slovenskemu ljubljencu † dr. Medvedu. Spomenik bo imel v gornjem delu portret dr. Medveda, pod njim pa simbolično sliko sejavca. Z ostalimi spomeniki bo tvoril novi lepo skupino. Dovolili bi si na željo občinstva le to pripomniti, naj bi se odkritje ne vršilo na nedeljo 31. oktobra, ker bodo tedaj že vsi grobovi pripravljeni za spomin rajnih, ampak eno nedeljo prej. To željo bo odbor gotovo po možnosti radevolje upošteval.

★ Naročnikom »Slovenskega biografskega leksikonca«. Na reklamacije nekaterih gg. naročnikov »Slov. biografskega leksikonca« izjavlja podpisano uredništvo, da je večina pol za 2. snopič tega dela že dotiskana in ostali rokopi s neznatnimi izjemami za tisk že dolgo pripravljeni. Da izhaja snopič tako pozno, ni nikakor krivo založništvo, temveč samo dejstvo, da nekateri sodružniki niso mogli izdelati vseh življenjepisov do dogovorjenega roka. Drugi snopič izide v najkrajšem času in bo potem uredništvo storilo vse, kar more, da bodo nadaljnji sledili čim prej. — Uredništvo SBL.

★ Čebelarški tečaj na Grmu. Čebelarška podružnica novomeška priredi v nedeljo dne 3. oktobra t. l. na kmetijski šoli na Grmu enodnevni čebelarški tečaj s sledečimi predavanji: 1. Točenje medu in ozimljanje. 2. Predstavljanje čebel iz kranjčev v panje s premakljivim satjem. 3. Prva spomladanska opravila. Nekateri opravki se bodo tudi praktično pokazali v šolskem čebelnjaku. Pouk se prične točno ob 9. uri popoldne. Udeleženci tečaja bodo dobili na kmetijski šoli kosilo proti plačilu 5 Din za osebo. — Kdor se želi udeležiti tega tečaja, naj se prikladi po dopisnici na: Tajništvo Čebelarške podružnice novomeške, Grm, pošta Novo mesto — vsaj do sobote 2. oktobra.

★ Brez glave bi bil oni, ki ne bi hotel za 10 Din popolnoma novega, štirisedežnega avtomobila, mladega konja ali krave mlekarice ali radio-aparata. Vsi ti predmeti in še 1000 drugih se bo z 10 dinarskimi srečkami dobilo v »Loteriji Kat. prosvetnega društva«

Ceneni nakup manufakturnega blaga v
TEDNU OSTANKOV
od 1. do 7. oktobra
pri Oplačilnici za Slovenijo
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 7.

v Sv. Petru pod Sv. gorami. 3 srečke dobitle brezplačno, še naročite 10 srečk. Ako pa naročite in razpečate 100 srečk, si pa na lahek način zaslužite 400 Din.

★ Se o tobaku. Prejeli smo daljši dopis, kjer nam dopisnik razlaga o predpisih zakupnih pogodb, katere imajo trafikanti z monopolno upravo. Tu povdaja posebno čl. 18., ki med drugim strogo naroča, da se pokvarjen tobak ne sme prodajati, sicer ga more monopolna uprava še kaznovati z 2—10.000 Din. Ako trafikanti sami niso zakrivilni plesnobe, mora monopolna uprava vzeti pokvarjen tobak nazaj in trafikantu škodo povrniti. Nadalje dopisnik odkriva, kak boj vlada med reflektanti na glavne zaloge, o čemer pa tu ne bomo razpravljali. Poznamo še eno rešitev tega vprašanja in to je — pristovoljen štrajk proti tobaku, odvaditi se kajenju. Tudi v tem oziru smo postali že — orijentalci, da kadi vse vprek, ljudski šolar, dijaštvo, ženska in moški. Ne bi bilo slabo tudi od te strani reševati pritožbe zoper tobak.

★ Razpis. Razpisano je mesto obratovodje mestne elektrarne v Celju. Za to mesto lahko prosijo tudi absolutni srednje tehnične šole z daljšo prakso. Prošnje se naj vložijo pri mestnem magistratu do 15. oktobra t. l.

★ Kdaj je bil zavzet Kajmakčalan. Vojno ministrstvo opozarja spričo nameravane proslave spominske dne, ko je bil zavzet Kajmakčalan, da se to ni zgodilo dne 16. (po starem) odnosno 29. septembra (po novem kalendarju), marveč dne 17. odnosno 30. septembra 1916.

★ Novi rektor zagrebškega vseučilišča. Na zagrebškem vseučilišču je bil za bodočo triletno dobo: 1926.—1929. izvoljen za rektorja dr. Ernest Miller, prof. pravne fakultete.

★ Partizanov pri razdeljevanju podpore poplavljenecem. V bivših poplavljenih krajih v Bački razdeljuje občinski beležniki državno podporo. Pri tem postopajo tako, da se prizadejejo ogorčeno pritožujejo na poljedelsko ministrstvo, češ, da se dele podpore pod partizanskim pritiskom; od ljudi se zahteva, da pristopijo v radikalno stranko, ako hočejo dobiti podporo. Poljedelsko ministrstvo je brzojavno pozvalo somborskega velikega župana, da poskrbi, da se bodo občinski organi držali zakona.

★ Delo Udruge hrvatskih učiteljc. Udruga hrvatskih učiteljc, ki vzdržuje v Zagrebu svoj Dečji dom, je lani kupila veliko posestvo »Pušča«, da izpopolni svoje socialno prizadevanje in zagotovi obstanek Dečjemu domu. Posvetilo so preuredili v vzorno gospodarstvo in dne 26. t. m. se vrši slovesno blagoslovljenje.

★ Epidemiološki zavod v Zagrebu. Zagrebške »Narodne novine« objavljajo uradno naznanilo, da se poleg Epidemiološkega zavoda v Zagrebu osnuje šola za narodno zdravje. Oba zavoda tvorita celoto in nosita naslov: Higijenski Zavod sa Školom Narodnog Zdravlja u Zagrebu. Epidemiološki zavod s tem preneha delovati; njegovi oddelki: Pasteurjev, kemični in oddelek za cepivo proti kozam, postanejo oddelki novega Higijenskega zavoda.

★ 16letni obupanec. V Zagrebu se je ustrelil »iz nesrečne ljubezni« 16letni zobotehniški vajenec, Marijan Valentič. Tipična žrtev moderne dobe.

★ Zlatnike v Zlatorog terpentinovem milu so našli: Jos. Ahlin, Ježica pri Ljubljani Franjo Prepečnik, Zidani most 1, Angela Kavčič, širi 44, Alojzija Lakner, Kokrica-Kranj, Karol Duh, Bistrica pri Limbušu, Cecilija Tkauc, Hotnjavas pri Orehivasi, Ivana Makovec, Hrastovica-Mokronog, Helena Kac, Dragograd, Mihael Pečnik, strojniki, Strišče, J. Kendrič, Novo mesto, Julka Šeremet, Selo 32,

Amalija Korošec, Zagreb, Preradovičeva ul. 7, Kata Seljanec, Bjelovar, Stjepan Miličević, oblatni školski nadzornik, Travnik, Štefa Fatalinski, Vrdnik (Srem), Stjepan Cvetnić, Mračlin, pošta Novo Čiče, Vel. Gorica, Marija Pavličić, Kaptolske Tišine.

★ Bolehajoci na krvi, koži in živcih dosežejo urejeno prebavo z rabo naravne »Franz-Josef«-grenčice. Sloviti specialisti potrjujejo, da so vseskozi zadovoljni z učinkom stare preizkušene »Franz-Josef« vode. Dobiva se v lekarnah, drožerijah in specerijskih trgovinah.

★ Zlatnike v »Gazela« milu so našli sledeči: g. Marija Kočever, Nestopa vas 12 pri Semiču, kupila milo pri Prvem delavskem konzumnem društvu, podružnica Semič; g. Iv. Sovenc, Ljubljana, Dunajska cesta 19, kupila milo pri Prvem delavskem konzumnem društvu, Ljubljana; g. Marija Bider, Suha, p. Rečica ob Savinji, kupila milo pri tvrdki Anton Tiršek, Rečica ob Savinji; g. Marija Anžlovar, Petružna vaš, kupila milo pri tvrdki V. Avsec, Št. Vid pri Stični; g. Nežika Kapus, Koroška Bela, kupila milo pri tvrdki J. Dežman, Slovenski Javornik; g. Katarina Jazbec, Krškavas, kupila milo pri tvrdki Josip Rudman, Krškavas; g. Uršula Rotar, Ljubljana, Ulica stare pravde 5, kupila milo pri tvrdki Nabavljalna zadruga državnih nameštencev, Ljubljana; g. Elizabeta Kranjc, Lipa 25, p. Štore, kupila milo pri tvrdki Blaž Godec, Teharje, p. Štore; g. Ferencak, Laško, kupila milo pri tvrdki And. Elsbacher, Laško; g. Ivana Bokavšek, Brezovica 4, kupila milo pri tvrdki Fr. Verkavrh, Brezovica; g. Kata Jakirčević, Davor, kupila milo pri tvrdki Anton Riedl, Davor; g. Štibrič, Zagorje, kupila milo pri tvrdki Josip Ernejc, Zagorje ob Savi; g. Evica Ungaro, Šibenik, kupila milo pri tvrdki V. Inchiostro et Figlio, Šibenik; g. Marija Prkič, Split, Bilanova ulica, kupila milo pri tvrdki P. et M. Bonačić, Split; g. Marija Kumer, Slatine, kupila milo pri tvrdki Anton P. Bizjak, Rečica ob Paki; g. Milan Vuga, Ptuj, kupil milo pri tvrdki Snój et Urbančič, Ptuj; g. Nikola Katušin, Netretič pri Karlovcu, kupil milo pri tvrdki »Promet«, Karlovac; g. Ana Kumer, Slatine, kupila milo pri Kmetijski nabavni in prodajni zadrugi, Šmartno ob Paki; g. Bara Vиноžganec, Šestine pri Zagrebu, kupila milo pri tvrdki Vilim Senauer, Šestine pri Zagrebu; g. Marica Perlain, Split Ban Mladenova 7, kupila milo pri tvrdki P. et M. Bonačić, Split; g. Josip Šalamon, Brod na Savi, kupil milo pri tvrdki Vilko König i drug, Brod na Savi; g. Tereza Doberšek, Dolgi potok, kupila milo pri tvrdki Florijan Gajšek, Loka pri Žusmu; g. Katica Leopold, Veliki Zdenci, kupila milo pri tvrdki Viktor Hrešič, Veliki Zdenci; g. Ferdinand Sušec, Tostovrh, p. Mislinje, kupil milo pri tvrdki Franjo Čebular, Mislinje; g. Anton Eržen, Gorenja vas, kupil milo pri tvrdki F. Ks. Jelovčan, Gorenja vas nad Škofjo Loko; g. Jera Jama, Kozarje, kupila milo pri tvrdki Franc Kušar, Vič, Dolgi most; g. Martin Kodalič, Gurgjevac, kupil milo pri tvrdki Grga Kovačević, Gurgjevac; g. Marija Fürst, p. d. Florečica, Spodnje Pobreže, kupila milo pri Kmet. društvu, Rečica ob Savinji; g. Marija Šandor, Nova cerkev, kupila milo pri tvrdki Anton Fazarinc, Celje; g. Franca Marinič, Berkovci, kupila milo pri tvrdki Franc Senčar, Mala Nedelja.

★ Za društvene prireditve potrebne okraske, konfeti, serpentine, srečolov, šaljivo pošto, krožnike, papirservijete itd. kupujte pri Iv. Bonaču. Pri takojšnjem plačilu znaten popust.

Prebivalci Marsa

bi bili nam Ljubljančanom nemalo nevoščljivi, ako bi vedeli, da se tudi izborni in ceno oblačimo pri tvrdki

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

★ Tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo, knjigovodstvo, računstvo, slovenščino, nemščino ter arborhvaščino začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat dne 4. oktobra t. l. in trajajo šest mesecev. Prospekti brezplačno v trgovini s pisarniškimi stroji Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Ljubljana

★ Poročita se danes na Brezjah g. France Panter in gdčna Lili Trtnik. — Bilo srečno!

★ Krščansko žensko društvo vabi vse svoje članice na predavanje, ki se bo vršilo v četrtak dne 30. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5. Predava kanonik g. dr. Tomaž Klinar. Dolžnost vsake članice je, da se tega predavanja gotovo udeleže. Gostje dobrodošli.

★ Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk priredi tečaj za ročna dela. Sprejema članice, kakor tudi nečlanice. Vpisovanje bo 4. oktobra v društvenih prostorih Krekove prosvete v Alojzijevehi na Poljanski cesti od pol 19 do 20, kjer bodo interesentinje dobile vse potrebne podatke.

★ Rokodelski dom. Pevske vaje pod vodstvom g. prof. Marka Bajuka so vsak torek in četrtak ob 8 zvečer. Novim pevcem, ki se žele v petju vsestransko izobraziti, je sedaj še mogoče pristopiti k zboru. Oglase naj se v torek v Rokodelskem domu, Komenskega 12, prvo nadstropje.

★ Gostilna J. Lavter (po domače pri Činkoletu, Kopitarjeva ulica) se je tekom letošnjega poletja okusno prenovila. Veža se je predelala in opremila s pridvigovalnima mizicama tako, da služi gostom ravnotako kakor soba. Dočim sta obe prijazni notranji gostilniški sobi na desno ostali kakor sta bili, se je na levo napravila čisto nova soba, ki po svoji okusni slikarji, fini mahagonasto-črni opremi in udobnosti najmodernejšega stila napravi nadvse fin vtis in bo izvrstno služila za zaključene družbe zlasti ob raznih rodbinskih, društvenih in drugih veselih prilikah, ko se človek v ugodnem miljeju rad pošteno v znamenem krogu zabava. Napravila pa se je tudi prostorna svetla in higienska kuhinja, ki omogoča tako pripravljanje jedil v večjem obsegu kakor vsestransko zadovoljivo in hitro postrežbo. Ugledna in priljubljena gostilna g. Lavterja je s tem znova veliko pridobila in bo krog svojih gostov le razširila.

★ Poslovanje »Ljubljanske hranilnice« in »Jugoslovanske zavarovalne hranilnice« sodno ustavljeno. Včeraj dopoldne je odredilo trgovsko sodišče, da se zapreta lokala ter ustavi poslovanje »Ljubljanske posojilnice« na Mestnem trgu ter »Jugoslovanske zavarovalne hranilnice« na Miklošičevi cesti. Ta odredba je bila izdana na podlagi sodno izvedene revizije omenjenih zavodov.

★ »Krekova mladina« v Ljubljani vpripori v nedeljo 3. oktobra v »Ljudskem domu« svojo otvoritveno predstavo »Mrak«, hrvatska narodna igra v treh dejanjih. Igra ima jako pretresljive prizore. Predstavlja nam žalostne dogodke pri družini, ki jih je prizadela svetovna vojna. Igra je bila s prav dobrim uspehom igrana že v Celju, Hrastniku in Železnikih, zato je upati, da tudi v Ljubljani doseže uspeh. Cenjeno občinstvo opozarjamo, da se igra vpripori samo enkrat v tej sezoni. Predprodaja vstopnic od četrta dalje vsak večer od 6 naprej v Jugoslovanski strokovni zvezi, Stari trg št. 2, I. nadstropje. K obilni udeležbi vabi odbor.

★ Vsakovrstne ure popravlja precizno točno in poceni z jamstvom D. Marinko, strokovni urar. Ljubljana, Florijanska 31. 6586

★ Tat na sodišču. Izpred sodne palače je bilo ukradeno Andreju Vageju z Beričevega

zrečko Magolič:

Spomini slikarja — avtodidakta.

(K slikam v današnjem »Ilustr. Slovincu«).

Leta 1876 neke sobote pozno zvečer je prihitel k meni na dom moj tovariš fiskarski vajenec ves zbehan in potr in mi začel tožiti o svoji nezgodi. V kavarni »Valvazore«, nahajajoči se na vogalu Špitalske, sedaj Stritarjeve ulice je namreč zaigral vse svoje premoženje. Veliko sicer ni bilo to premoženje, znašalo je pač samo en goldinar, a ta goldinar je bil njegov tedenski zaslužek, ki bi ga moral oddati doma. Prosil me je ves ponižen in skesan, naj mu pomorem iz te zadrege in posodim goldinar, sicer bo doma velik polom. V zastavo mi je ponudil pet ali šest tub oljnatih barv.

Usmilil sem se siromaka, posodil mu zaprošeni goldinar, a branil sem se sprejeti barve v zastavo. Po daljšem mešetarjenju sem mu naštel še pet desetec in barve so prešle v mojo last.

Ko je tovariš odšel, sem začel ogledovati kupljene barve in premišljevali, kaj bi ž njimi in žalosten sem bil te kupitje, kajti barve se bodo posušile in škodo bom imel. Da se izognem tej škodi, bo treba pač začeti s slikanjem, sem si mislil, in sklep je bil storjen.

Ker pa nisem imel niti pojma o slikanju z oljnatimi barvami in tudi nikogar, ki bi mi dal prva navodila, ali me vsaj seznanil s po-

trebnim slikarskim orodjem, sem si nabavil v svoji nevednosti čopič v gosjem peresu in pa kos črnega povosčenega platna, kajti navadno platno se mi ni zdelo primerno za slikanje, slikarskega platna pa nisem poznal.

Tako opremljen sem si izbral v knjigi »Mayer's Universum« krasen romantičen jeklorez, predstavljajoč grad Landeck na Tirolskem ter resno pričel z delom. Mazal in mazal sem po črnem gladkem platnu tako dolgo, da je naposled nastalo res nekaj podobnega romantičnemu viteškemu gradu na strmih skalovju.

Vse sosedstvo se je divilo mojemu »umotvoru« in mi prerokovalo veliko in slavno bodočnost. Toda mojega prvenca se je držala smola. Posušiti se mi ni hotel. Dan na dan sem ga otipaval, toda barva je ostala sveža, kakor prvi dan. Naposled sem ga položil na peč, pustil ga vso zimo na zakurjeni peči, ko ga pa spomladi vzamem s peči in hočem očistiti prst debelega prahu, zbrisal sem s prahom vred tudi svoj umotvor s platna, in ves moj trud in ponos je šel — v peč.

Tak je bil začetek moje slikarske karijere.

Potr sem sicer bil, a strl še ne. Obupal nisem nad svojim »talentom«. Uvidel sem pač, da tako ne bo šlo, zato sem si kupil v Kleinmayerjevi knjigotržnici knjigo »Anweisung zur Oelmalerei«. Iz te knjige sem zajemal vsa pravila slikarske umetnosti in se seznanil s primernim materialom.

Motivov za svoje »umotvore« pa nisem več iskal po knjigah. V naravo sem se podal: Golovec, Mestni log in vsa okolica ljubljanska ni bila več varna pred menoj. Kakor nedeljski lovec za divjimi racami in šnefi, sem gazil po močvirjih na barju, vzpenjal se na hribovje, zasledoval in iskal skrivljene veje starih hrastov in mršavih topolov, a najljubše so mi bile vitke, v solncu se kapajoče breze. Objemal bi jih in jim poljuboval srebrnobelo polt. Pa tudi vodo, pa najsi je bila še tako umazana mlaka, sem neizrekljivo ljubil. Za najboljši cviček bi je ne zamenjal, kadar so se v nji zrcalile vitke breze s obsekanimi vejami in košatimi kronami. Kar zamaknjen sem bil vanje in pozabil sem na vse. Kolikokrat sem ves zamazan, premočen in utrujen prišel z barja ali Golovca domov, zamudil kosilo in požiral namesto kosila trpke očitke, da ciganim okoli in trgam obutev. Potr sem bil in gladen, ko pa sem postavil predse »umotvore«, se mi je zjasnil obraz in ves trud in glad je bil pozabljen.

Kakšni so bili ti moji »umotvori«, se ne spominjam več, tudi kako so sodili drugi o njih, me danes ne briga. Jaz sem bil tedaj z njimi zadovoljen in srečen.

Leta 1880 sem se prvič opogumil ter zastavil v trgovini s steklom na Starem trgu malo sliko »Motiv z Golovca«.

Še danes po 46. letih jo imam pred očmi: Nad rdečkastim ilovnatim jarkom na Golovcu se je dvigala skupina brez v temnomodro

nebo. Velika ni bila ta slika, a barve so bile ubrane. Že po nekaj dneh mi trgovec sporoči, da je sliko prodal za petnajst goldinarjev. Lep izkupiček je bil to za čase, ko se je dobilo pošteno kosilo za dvajset krajcarjev, Toda kaj ta izkupiček! Ta sreča, ki sem jo občutil tedaj, je bila vredna zlatih gradov!

Pa naj molčim o teh srečnih trenutkih. Žratki so bili in ne povrnejo se nikdar več.

Leta 1884 sem se lotil tudi portretov. Po naročilu pokojnega Antona Kneza sem naslikal Simona Gregorčiča ter Prešerna po Goldensteinovem originalu, ki mi ga je dal profesor Levec na razpologo. Slikanje portretov pa ni bilo po mojem okusu. Ves dan v zatohlih mračnih in zaprašenih tiskarniških prostorih, sem hrepenel po solnčni narodi. Opustil sem slikanje portretov ter se z vso vnemo lotil zopet pokrajin. Dr. Josip Vošnjak me je bodril v mojem stremljenju, me obiskoval na domu ter kupoval moje pokrajine. Kje se nahajajo vsi ti moji prvenci danes, ne vem, le portret Gregorčičev mi je prisel po 42. letih nedavno zopet pred oči. Še danes bi se ga ne sramoval. Dr. Vošnjak mi je svoje dni ponujal celo podporo deželnega odbora, da bi se šel izpopolnjevati v slikarstvu, toda družinske razmere so me prisilile, da sem moral ponudbo hvaležno odkloniti ter ostati do danes zvest svojemu poklicu.

O poznejših svojih uspehih na razstavah in o množini svojih slik ne bom govoril. Saj pa tudi ni moj namen povečevati svoje dile-

Tri prednosti: Izdatnost, jakost, okus daje kavi naša prava domača „KOLINSKA CIKORIJA“ Gospodinjce, za dobro kavo uporabljajte le dobro kolinsko primes.

kolo, znamke »Waffenrad«, že precej obrabljeno, črno pleskano, vredno 1250 Din.

☉ Smrt pri delu. Na neki stavbi v Šiški poleg železniške proge je delal zidar Josip Pregelj. Ko je prišel mož včeraj jutraj na delo, ga je zadela medtem, ko se je preoblajal v delavno obleko, kap. Kljub takojšnji pomoči je mož umrl. Pregelj je doma iz Most pri Ljubljani.

☉ Neroden kolesar. Vajence tvrde Kolar, izdelovatelj lekarniških izdelkov, Henrik Bartol, je trčil na Vodnikovem trgu v voz branjevke Polone Dimičeve z Plovice 45. K sreči je fant odskočil v zadnjem hipu s kolesa. Kolo pa je prišlo pod konja in pod prva kolesa voza, ki so naredila svoje — kolo ni bilo več kolo. Dimičeva je vozila, kakor so ugotovili navzoči, pravilno na desni in tudi ne prehitro.

☉ Tat iz priložnosti. Učitelj srednje tehnične šole J. T. je prijavil, da mu je bila ukradena z mize v spalnici zlata ura in verižica. Tatvino je izvršil, kot sumijo, neki Bosanec, ki je mešetaril s strankami po hišah za staro obleko.

☉ Ukradene palme. Z vrta hiše v Vodmatu 159 ste bili ukradeni lastniku lekarniške laborantu Andreju Bajcu dve triletni palmi v lončenih posodah, vredni 300 Din.

☉ Drobne policijske vesti. Včeraj so aretirali neko žensko, ki je bila pijana in se je obnašala tako nesramno in nedostojno, da jo je končno odpeljal stražnik in so jo vtaknili v policijsko hladilnico. Došlo je poleg tega tudi več različnih ovadb in med temi tudi tatvina rož ter tatvina zlate ure in verižice.

☉ Telovadni čevlji najboljše vrste in najcenejši le pri znani trdki »V o i k a c«, nasproti Mestnemu domu. 6563

☉ Pri Sedmici v Mostah se dobe danes in jutri krvave in mesene pečene klobase. Se priporoča Franc Černe, gostilničar. 6535

Dr. I. Högler

stanuje in ordinira od ponedeljka 27. sept. dalje v Dalmatinovi ulici šte. 9 (vhod Kralja Petra trg šte. 3).

Maribor

☐ Mestno električno podjetje se je preselilo iz Jurčičeve ulice 8 v novo mestno hišo v Frančiškanski ulici 8, kjer je otvorilo tudi prodajalno.

☐ Na mariborskem bogoslovnem učilišču se začne zimski semester v petek 1. oktobra. Gospodje novi in dosedanjí gojenci naj se ta dan predstavijo ravnateljstvu in naj se vsaj nekoliko pred 17 zberejo v duhovniškem semenišču.

☐ Najboljša reklama v »Slovencu«. Na neki mali inserat v »Slovencu«, ki je bil le enkrat priobčen, je mariborska uprava dobila nad 50 ponudb, kar je oglaševalca naravnost presenetilo. — Cenjene čitatelje v Mariboru upudno prosimo, da se pri nakupovanju ozirajo na trdke, ki oglašujejo v »Slovencu«, ter se naj tudi na njihove oglase sklicujejo.

☐ Mariborski nedeljski izletnik v okolici piše: Preteklo nedeljo sem bil v Brezju. Na deblu lipe pri cerkvi vidim pritrjen velik list papirja. Mislim si: to bodo gotovo razglasi in grem bližje k lipi. Tako je bilo nekdanj, sedaj pa so Brezje bolj napredne! Prosim vas,

tantstvo. S temi vrsticami sem hotel le vzbuditi v mladih srcih zanimanje za plemenito slikarsko umetnost, ljubezen do resnega dela in vztrajnost, kajti le resna volja in vztrajnost vodita do cilja.

Petdeset let je poteklo letos, kar sem prvič prijel za čopič. Petdesetletnico sem hotel praznovati s prireditvijo letošnje razstave. Ni mi bilo mogoče zbrati starejših svojih del ter podati jasno sliko svojega delovanja, podal sem pač le to, kar imam iz povojnih let. S to prireditvijo nisem iskal časti in slave, le zadovoljenja svoji marljivosti sem iskal in pa vzpodbude k nadaljnjemu delu.

In to sem dosegel. Uspeh te razstave mi daje poguma dovolj, da tudi po petdesetletnem delovanju ne bom odložil čopiča in nastopil zasluženi pokoj. Z isto ljubeznijo, z istim ognjem, kakor vsa dolga leta doslej, se hočem oklepiti svoje muze, ki me je spremljala na vseh potih življenja; na katero sem se opiral z vsem zaupanjem, kadar so mi pešale moči; ki mi je celila rane, kadar se mi je zadiralo trnje zlobe, zavisti in sovraštva v meso. Njej hočem ostati zvest, nje ne zapustim do poslednjega vzdihla...

Velika uganka

ngodnega nakupa je rešena, ako si ogledate ravnokar došlo bogato izbiro najfinejšega angleškega in češkega blaga za moške obleke in površnike, raglane itd. po najnižjih cenah. — JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 4. 6555

to je bil plakat podjetnega krčmarja, ki je oznanjal vaščanom in tudi zunanjam »nebodijhtreba« došlecem, da se priredi ob 5 popoldne imenitna tekma človeških zob in grla. Nekj mariborski brivec, rojen Dunajčan, se je prijavil, da bo pospravil deset gibanic in petnajst litrov vina... Nedaleč od cerkve je hreščala iz napolprazne — to pa moram omeniti v čast vaščanom — krčme škripajoča harmonika. Pred krčmo pa je kopica otrok prodajala zijala, saj je bilo bolj prijetno nego v cerkvi ali v šoli, in pela: Za čašo vinca rujnega, pošten kristijan življenje da. — Kam plovemo?

☐ Podaljšanje in poprava pobeške ceste ter nova hiša. Mesto regulira in razširja pobeško cesto. Beraničev sosed g. Greif je prošil mestni svet, naj mu podaljša v lastni režiji cesto do njegove hiše in on se je zavezal, da bo v tem slučaju pozidal novo trinadstropno hišo, ki bo v kras mestu. Mestni svet je dovolil podaljšanje in Maribor bo bogatejši za eno hišo. Pobeška cesta proti pokopališču je v zelo slabem stanju. Mesto bo stopilo v pogajanja z okrajnim zastopom in še letošnjo jesen bo ta cesta popravljena temeljito.

☐ Komisionalni ogled dimnikov. Oktobra meseca se bo izvršil komisionalni ogled vseh večjih dimnikov po Mariboru. V pregledni komisiji, ki bo vršila delo po petih okrajih mesta, bodo en občinski svetnik, en dimnikar in en mestni gasilec.

☐ Veliki dimnik mestne plinarne bo temeljito popravljen še to jesen.

☐ Mestna tehnična na Trgu svobode je že vsa pokvarjena in jo bodo začeli popravljati te dni.

☐ Novi dve mestni hiši v Frančiškanski in Smetanovi ulici bosta zavarovani pri Splošni zavarovalnici.

☐ Poskusna vožnja z novim avtoomnibusom se bo vršila v torek na razdalji Maribor—Celje. Te vožnje se bodo udeležili: g. župan dr. Leskovar, stavbni mestni nadsvetnik Černe, vodja vodovoda Vogler, od vsakega občinskega kluba en odbornik, inženjer Haufen iz Ljubljane in g. Pfeifer od glavarstva. O izidu te vožnje bomo poročali.

☐ Spor med velikim županom in zadrugo brivcev se nadaljuje. Znano je, da je mariborski veliki župan razveljavil sklep zadruge, da delo v brivnicah ob nedeljah počiva. Ker pa je ta sklep utemeljen po zakonu z dne 10. oktobra 1919, št. 706, in je veljavnost tega zakona potrdilo veliko županstvo v Ljubljani še 3. avgusta 1926, o. br. 706—1, 61, se je zadruga zoper odlok velikega župana mariborske oblasti pritožila in poslala priziv na ministristvo trgovine in industrije v Belgrad. Tako poroča včerajšnje »Jutro«. Kdo ve, če bo tudi dobilo popravek?

☐ Trgovska nadaljevalna šola v Mariboru. Vpisovanje za vse tri razrede se vrši v petek, dne 1. okt. od 14. do 16. ure (2—4) v pisarni ravnateljstva drž. trgovske akademije na Zrinjskega trgu 1.I., vrata 28. K vpisovanju mora prinesiti vsak učenec oz. učenka zadnje šolsko izpričevalo, po 2 izvoda izpolnjenih rodovnic, ki se jih dobi v pisarni Trgovskega gremija in potrdilo Trgovskega gremija v Mariboru, ki ga dobi tudi v gremijalni pisarni, Jurčičeva ul. 8-II. Ponavljajni, sprejemni in drugi izpiti se vrše istočasno v ponedeljek 4. okt. od 14. ure dalje. Reden pouk prične v torek, dne 5. oktobra.

☐ Zobozdravnik dr. med. Herman Sedaj, bivši asistent na vsučiliščni zobni kliniki v Gradcu se je naselil v Mariboru kot kompanjon dr. Sambrinosa in ordinira v njegovih ordinacijskih prostorih v Gosposki ulici 2-II. od 8 do 12 in od 14 do 17.

☐ Aretacija prodajalca prtov iz »Vesnac«. V petek zvečer je bil aretiran neki Josip M., ki je prodajal po gostilnah fine namizne prte. Na policiji so dognali, da izvirajo prti iz zavoda »Vesnac«, kjer je bilo pred mesecem dni vlomljeno ter ukradeno veliko perila in srebrno namizno orodje. M. trdi, da mu je dal prte neki možki v prodajo, verjetno pa je, da je on sam zapleten v vlomilsko afero Upati je, da se bo vlom kmalu pojasnil ter bodo tudi ostali zločinci kaznovani.

☐ Begunec iz kaznilnice prijet. Meseca maja je pobežnil iz mariborske kaznilnice premeteni sarajevski slepar Selko Hukič, ki bi moral v Mariboru odsedeti štiri letno ječo. Na svobodi je pričel takoj s starim rokodelstvom ter si kmalu prisleparil elegantno obleko in denar. Ostal je kar v Sloveniji ter izvršil več tatvin in goljufij. Dne 21. septembra pa je bil v Celju aretiran, ko je prodajal ukradeno obleko. Pri preiskavi so našli pri njem celo vrsto legitimacij z najrazličnejšimi imeni, katerih se je Hukič pri svojih poslih posluževal. Čudno je, kako si je mogel ta pustolovec vse te legitimacije, ki so bile popolnoma pravilno izstavljene, preskrbeti.

☐ »Sree ču ti videti« je kričal krošnjar Valentin Šker iz Bednje v Hrvatskem Zagorju ter vihtel dolg nož nad svojim tovarišem

krošnjarjem. Gostje v gostilni, kjer se je ta prizor odigral, so ubogega krošnjarja komaj rešili ter priklicali stražnika, ki je razjarjenega Škeca aretiral. Na policiji je Škec priznal, da se je hotel osvetiti svojemu tovarišu, ker ga je pred letom dni ovdal, da je nabiral milodare za zidanje cerkve, porabljal pa je nabrani denar zase.

Celje

☉ Nepotrebno razburjanje. V pretežni večini obsojajo vsi Celjani brez izjeme strank nastop demokratov pri zadnji občinski seji v vprašanju Mohorjeve družbe. Pri tem so ljudje mišljenja, da je s tem preselitev Mohorjeve družbe v Celje enkrat za vselej pokopana. Temu pa ni tako. Občinski svet ima sicer pravico izjaviti se o lokalni potrebi, veliki župan pa, ki podeljuje to dovoljenje, ni vezan niti najmanj na to izjavo. S stališča zakona ome-nimo še to, da se mora pojem lokalne potrebe drugače umevati v slučaju, ako gre za podelitev nove koncesije za tiskarno, kot pa v slučaju, ako gre samo za preselitev že obstoječe stare koncesije na drug kraj. V tem slučaju ni merodajna takozvana dejanska lokalna potreba, kakor se ista navadno razume z ozirom na že obstoječa podjetja, temveč so tukaj merodajne splošne okolščine, ki govore za ali pa proti temu prenosu že stare koncesije. Toliko v pomirjenje tudi oni veliki množici demokratov, ki gornji sklep celjskega občinskega sveta sami najstrožje obsojajo.

☉ Težke razmere na naši pošti. Opravljanje prometne službe na celjski pošti zadeva na vedno večje zapreke. Vzrok temu je veliko pomanjkanje uradniškega osebja. To se pozna že pri blagajni, brzojavu in telefonu, kjer morajo stranke povsod navadno dolgo čakati, da izvršijo svoje opravilo. Pri blagajni se je prve dni meseca v prejšnjih časih odprl še drug vplačilni oddelek, sedaj je pa odprt vzdržema skozi cel mesec samo en oddelek. Pri brzojavnem oddelku mora osebje sprejemati brzojavke, obenem pa tudi opravljati svojo službo pri brzojavnih strojih; pri telefonu ni nič bolje. Poudarjamo, da teh nedostatkov ni krivo uradništvo in tudi upravnik je že davno spregledal te nedostatke, a menda upanja na pomoč ni nikakega. Mislimo, da nikakor ni v interesu državne uprave, ako prenapenja in preveč izrablja moči uradništva, ker povzroča s tem samo obolenje uradništva.

☉ Posledice ukinitve meščanske šole v Zalcu se poznajo tudi na naši mestni meščanski šoli. Število obiskovalcev naše meščanske šole se je namreč v letošnjem letu precej dvignilo in to v prvi vrsti radi pritoka učencev iz žalske okolice. Mi sicer ne razumemo vzroka, zakaj niso domači činitelji poskrbeli za ohranitev meščanske šole, ki je bila večjega pomena za savinjsko dolino kot pa bo nameravana nova hmeljarska šola. Z odstranitvijo te meščanske šole je najbolj prizadeto obrtništvo in trgovstvo. Ne moremo sicer trditi, da bi ne bila potrebna tudi hmeljarska šola, a mislimo, da bi se dalo te potrebi na ta način ustreči, ako bi se hmeljarskemu tečaju priklučila meščanska šola.

☉ Kolodvorska restavracija v Celju ni bila oddana na podlagi zadnje licitacije še nobenemu ponudniku. Ta licitacija je uničena ter se bo licitacija še enkrat vršila 24. oktobra.

☉ Naval na dijaško kuhinjo v Celju. Začetkom letošnjega šolskega leta se je prijavilo izredno veliko število potrebnih učencev in učenk, ki žele imeti v dijaški kuhinji hrano. Skupno se je prijavilo 169 učencev. Od teh največ je realne gimnazije. To dijaško kuhinjo toplo priporočamo javnosti v izdatno podporo, ker bi bilo sicer nemogoče vzdrževati toliko potrebnih učencev.

☉ Monopolska uprava pošilja v naše mesto prav slab tobak. Posebno se pritožujejo kadilci srednjih in nižjih slojev, kateri rabijo zetski tobak, ki je sedaj tako slab, da ni za rabo. Sicer bi bilo res bolje, da bi minister g. Krajač prevzel v svoj projekt štedenja tudi zmanjšanje konsuma tobaka, ker bi ljudstvu prihranil velikanske vsote. Samo Savinjska dolina je pokadila v zadnjem mesecu za ogromne stotisočake tobaka. Dokler pa velja načelo, da se je starim navadam težko odvaditi, kakor tudi na drugi strani načelo, da lahko zahteva kupec za drag denar dobro blago, mislimo, da monopolska uprava ne bi smela pošiljati v naše mesto tobaka, ki bolj smrdi, kot pa diši.

☉ Mesto obratovodje v celjski mestni elektrarni je razpisano. Prošnje se vlagajo pri celjskem magistratu do dne 15. oktobra. Za to mesto se lahko potegujejo absolvirani akademiki inženjerji, pa tudi lahko absolventi srednje tehniške šole.

☉ Prememba posesti. Ivan Taček, barbar, je kupil v Gosposki ulici hišo »Zlatarke« ter obenem prodal svojo malo hišico v Zavodni, katero je kupil g. dr. Hodžar.

☉ Pevske vaje zbora Kat. prosv. društva se zopet prično in se bodo vršile vsak petek

ob 8. uri na dosedanjem prostoru. Vaje bodo skupne za pevce in pevke. Pozivamo vse sodelujoče člane, da se teh pevskih vaj sigurno udeležijo.

Čaško

Smihelska nedelja. Kakor vsako leto, tako se bo tudi letos obhajala »Smihelska nedelja« pred sv. Mihaelom in to bo danes 26. septembra. Prijateljeli sv. Mihaela so v ljudno vabljeni na prijazni hribeček.

Občinska tehnična. Na dan 27. septembra, to je ponedeljek, bo občinska tehnična celi dan za promet zaprta radi preizkušanja in se zlasti okolišani na to opozarjajo.

Šmarjski most. Po zadnji povodnji odneseni most v Šmarjeti črez Savinjo Okrajni zastop zopet gradi in upati je, da ga bo čim prej postavil v promet. Prizadeto ljudstvo ga že težko pričakuje.

S čim bomo krmili čebele? Radi v splošnem slabe letine v okraju bodo to občutile zlasti naše čebele; kar jih še ni pomrlo radi gladu, jih čaka ta usoda na zimo. Prosimo »Kmetijsko družbo za Slovenijo«, zlasti pa tuk. »Okrajni zastop« pomoči in naklonjenosti, da si čebelarji lahko pravočasno nabavijo sredstva za zimsko krmiljenje čebel. Najprijudnejša žival med živalmi in v gled vsakemu človeku ni zaslužila radi slabe letine, da bi se morala tako žalostno posloviti od nas.

Dražba gramozna za Okrajni zastop. Okrajni zastop je pod št. 957 razpisal dobavo gramozna za okrajni zastop. Tisti, ki se nameravajo dražbo udeležiti, naj do 5. okt. t. l. naznanijo Okrajnemu zastopu, iz katerih kamnolomov nameravajo gramoz dobavljati. Posebna komisija bo pregledala kamnolone in le posestniki s sposobnim spoznanjem kamnolomov bodo pripuščeni k dražbi.

Trbovlje

☉ Licitacija prevoza pošte. Včeraj v soboto se je vršila licitacija prevoza pošte Trbovlje II—Trbovlje I in kolodvor in je dobila prevoz pošte zopet avtodružba Rozin za 18.000 Din na leto.

☉ Odsušeni vojaki ki se vrnejo v svoj domači kraj, kjer so imeli pred odhodom k vojakom službo, sedaj ne dobe dela, kakor je bila navada druga leta. Mladenič, kateri je primoran ne iz lastnega nagiba zapustiti svoj kruh, kamor ga kliče vojaška služba, mora sedaj pohajkovati in se dolgočasiti. Kako je to za njega težko, ko brez vsak pripomoček tava okoli, si lahko mislimo. Vojaška oblast bi morala pač tu prisiliti družbo, da sprejme odpuščene vojake zopet v delo, ker drugače pač ne bo imel nikdar veselja služiti. Breposelnih odpuščenih vojakov je tu že več.

☉ Spomenik padlim vojakom. V petek so začeli voziti pesek za podstavek spomeniku padlim vojakom v svetovni vojni na trg pred cerkvijo. Kandelaber, ki stoji sedaj na mestu, kjer bo postavljen spomenik, so včeraj podrli in se premestili na kraj mostu. Otvoritve spomenika je določena za 31. oktober t. l. ter se druga društva naprošajo, da ne prirede ta dan nobene veselice ali druge prireditve.

☉ Seje II. skupine delavskih zaupnikov se vrše v Delavskem domu, proti nevolji več zaupnikov. Mnenje je namreč večinoma vseh, da nadstrankarska II. skupina delavskih zaupnikov ne sme prirejati svojih sestankov v lokalih, kamor gledajo druge strokovne organizacije po strani in lahko sumijo o strankarskem delovanju. Ker je lokalov, ob katere bi se nikdo ne spotal, dovolj na razpolago, in bi rudnik morebiti šel zaupnikom tudi na roko, bi bilo prav, da se zaupniki tam razgovore, ker drugače delavstvo vanje ne more imeti zaupanja.

☉ Triletni rok, odkar so bili delavski zaupniki izvoljeni, poteče letos. Morale bi se vršiti v kratkem volitve za te zaupnike II. skupine, je pa tu zopet vmes nameravana potrditev pravilnika za obratne zaupnike, kateri še ni potrjen in leži v ministristvu za gozdove in rudnike. II. skupina, katera zastopa sedaj interese delavstva, je že lanske leto likvidirala. Ta predlaga vse svoje sklepe in pritožbe rudarskemu glavarstvu ali uradu, ki posluje prvi v Ljubljani, drugi pa v Celju, medtem ko bodo obratni zaupniki imeli posla samo z Delavsko zbornico. Ako se obratni zaupniki ne imenujejo oziroma izvolijo, mora se gotovo priti vseno do volitev delavskih zaupnikov II. skupine, ker njihova doba zastopstva je iztekla.

Zagorje ob Savi

V Bukovju bodo danes blagoslovljeni trije novi zvonovi, katere je vvila zvonarna v St. Vidu.

Ljudska gospodarska zadruga otvori prihodnji mesec novo trgovino v hiši nasproti Grčarju. Ker zadruga ne dela za dobiček in skrbi za najboljše potrežbo svojim članom, ni čuda, da se je ljudstvo čedaljebolj oklepa. Lepo število novo pristopivših članov je zadrugi omogočilo napraviti ta korak — odpreti še eno trgovino. Novi člani seveda še vedno lahko pristopijo — oglase naj se kar v novi prodajalni ali pa v Zadrugnem domu. V zadruguštvu je gospodarska rešitev naroda.

Orgle v farni cerkvi so bile pretekli teden prenovljene. Dobile so nove piščalke principala, katere je vzela vojska, poleg tega bodo pa še izpopolnjene s trobentno, ki bo že sedaj mogočen glas orgel še znatno ojačala. Kolavdirane bodo na rožnovenško nedeljo. Sv. mašo in pridigo bo opravil ob tej priliki skladatelj stolni kanonik dr. Kimovec. Delo pri orglah je izvršil g. Jenko.

Hrastnik

Predavanje, ki ga priredi kmetijska podružnica Trbovlje, velja tudi za Hrastničane. Zato naj se ga udeležijo tudi hrastniški davkoplavevalci!

Litija

Podružnica SPD v Kranjski gori je v četrtlet izlet na Čemšenik, Čemšeniško in Sveto planino. Z vlakom gremo do Zagorja. Vabimo tudi Zagorjane, da se nam pridružijo. Pojasnila oz. prijave pri tajniku SPD, učitelju Zupančiču, v šoli.

Vrhnika

Knjižnica Kat. izobraž. društva na Vrhniki se otvori danes ob 9. uri. Otvorila bo vsako nedeljo in praznik od 9. do 10. ure.

Iz novosti drž. licejske knjižnice v Ljubljani.

(Priobčuje dr. Joža Glonar.)

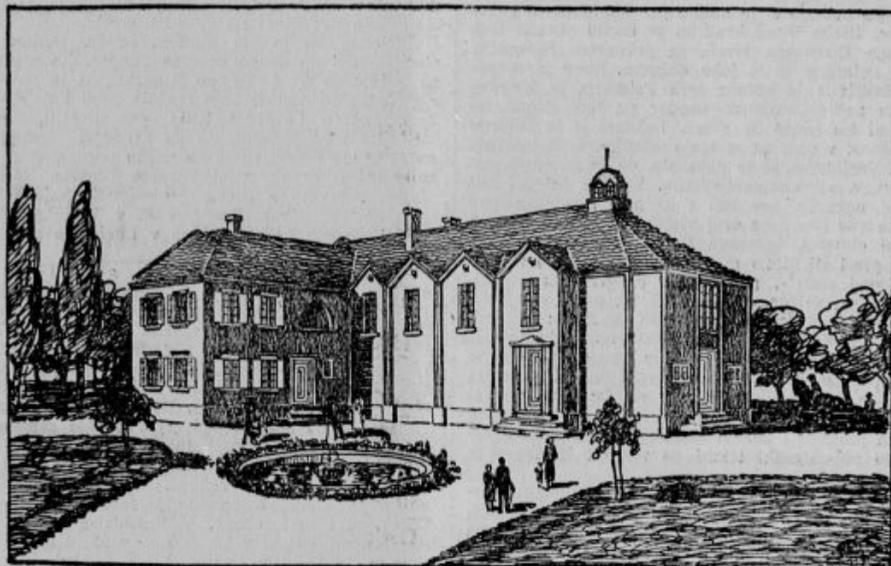
(Izreži in shranil! Se boljše pa je, če izrežeš posamezne naslove, ki te zanimajo, jih nalepiš na karton in sproti alfabetično urediš!)

8.

- Adams K.: Die Lehre von den Transversalen in ihrer Anwendung auf die Planimetrie. Winterthur, 1843. (42.359.)
- Bassermann A.: Dantes Spuren in Italien. München, 1898— (45.178.)
- Bibliophilen-Kalender, Deutscher, für das Jahr... hg. v. H. Feigl. Wien, 1913— (42.345.)
- Brügel L.: Geschichte der österreichischen Sozialdemokratie. Wien, 1922—25. (42.337.)
- Bulletino di archeologia e storia Dalmata. Spalato, 1878— (II 42.036.)
- Bussler L.: Musikalische Formlehre. Berlin, 1920. (42.385.)
- Choix de chefs-d'oeuvre du XVe au XIXe siècle... à la Bibliothèque Nationale. Paris, 1924. (42.466.)
- Dahms W.: Die Offenbarung der Musik. Eine Apotheose Friedrich Nietzsches. München, 1922. (42.389.)
- Dokumente, Die deutschen, zum Kriegsabschluss 1924. Berlin, 1922— (II 42.042.)
- Eisler R.: Das Bewusstsein der Aussenwelt. Grundlegung zu einer Erkenntnistheorie. Leipzig, 1901. (42.355.)
- Forst O.: Die Ahnenproben der Mainzer Domherren. Wien, 1913. (42.480.)
- Glück H.: Die christliche Kunst des Ostens. Berlin, 1923. (II 45.124—8.)
- Gragger R.: Deutsche Handschriften in ungarischen Bibliotheken. Berlin, 1921. (II 45.136—1/1.)
- Hackmann H.: Welt des Ostens. Berlin, 1912. (45.110.)
- Handwörterbuch der Sexualwissenschaft, hg. v. M. Marcuse. Bonn, 1926. (II 45.121.)
- Hauser O.: Die Lyrik des Auslands seit 1800. Leipzig, 1925. (42.409.)
- Heine H.: H. Heine u. der Sozialismus. Ausgewählt u. eingeleitet v. H. Wendel. Berlin, 1919. (45.200.)
- Herder, Der kleine. Freiburg i. Br. 1925. (45.174.)
- Hirsch-Schweiger E.: Zoologisches Wörterbuch. Berlin, 1925. (45.180.)
- Holdt H. & Hofmannsthal: Griechenland. Berlin, 1923. (II 42.001.)
- Jacimirskij A. I.: Новейшая польская литература. С. Петербург, 1908 — (42.341.)
- Katkov M. N.: Памяти М. Н. Каткова. Москва, 1887. (42.266 — 1887/7.)
- Kirchheim F. M.: Napoleon I. München, 1918— (II 42.044.)
- Kluge Fr.: Deutsche Sprachgeschichte. Leipzig, 1925. (45.012.)
- Kühnel E.: Miniaturmalerei im islamischen Orient. Berlin, 1922. (II 45.124—7.)
- Kultur, Die. Hg. v. der Oest. Leo-Gesellschaft. Wien, 1900— (45.235.)
- Laudien K.: Die Maschinenelemente. Leipzig, 1922—23. (45.103.)
- Lorenz Fr.: Geschichte der pomoranischen (kaschubischen) Sprache. Berlin, 1925. (II 42.256.)
- Lotsy J. P.: Vorträge über botanische Stammesgeschichte. Jena, 1907— (II 45.148.)
- Messer M.: Kants Ethik. Leipzig, 1904. (42.119.)
- Meyer E.: Ursprung und Anfänge des Christentums. Stuttgart, 1921—24. (42.084.)
- Mihailović J.: Експериментална физика. Београд, 1926 — (42.072.)
- Milčević A. & J. E. Krek: Kroaten und Slowenen. Jena, 1916. (42.150.)
- Molsdorf W.: Christliche Symbolik der mittelalterlichen Kunst. Leipzig, 1926. (45.091—10.)
- Mumford L.: Vom Blockhaus zum Wolkenkratzer. Berlin, 1925. (45.112.)
- Oppenheimer K.: Анорганска хемја. Београд, 1926 (42.155.)
- Priroda. Popularni časopis. Zagreb, 1911— (42.071.)
- Regesta pontificum Romanorum. Berolini, 1910— (II 42.220.)
- Renner H.: Durch Bosnien und die Hercegovina. Berlin, 1897. (II 42.028.)
- Revija, Graficka. U Zagrebu, 1923— (II 42.008.)
- Scheidemantel H.: Nicola Perscheids Photographie in natürlichen Farbe. Leipzig, 1904. (42.264.)
- Schneider F. J.: Die deutsche Dichtung vom Ausgange des Barocks bis zum Beginn des Klassizismus. 1700—85. Stuttgart, 1924. (45.087—3.)
- Schneider K. K.: Illustriertes Handwörterbuch der Botanik. Leipzig, 1917. (II 45.057.)
- Schottenloher K.: Das alte Buch. Berlin, 1921. (42.124—14.)
- Schünemann K.: Die Deutschen in Ungarn bis zum 12. Jh. Berlin, 1923. (II 45.136—1/1.)
- Servaes Fr.: Präludien. Ein Esseybuch. Berlin, 1899. (45.039.)
- Spann O.: Gesellschaftslehre. Leipzig, 1923. (42.350.)
- Starinar: У Београду, 1884 — (II 42.035.)
- Steche O.: Grundriss der Zoologie. Berlin, 1922. (II 42.043.)
- Steinthal H.: Der Ursprung der Sprache. Berlin, 1858. (42.378.)
- Strahov N. N.: Критическія статьи объ Н. С. Гурженевъ и Л. Н. Толстомъ (1862—1885). С. Петербургъ, 1887 — (42.391.)
- Stříbrný D.: S. Gregorčič. V Praze, 1918. (42.108.)
- Szinnyei I.: Die Herkunft der Ungarn, ihre Sprache und Urkultur. Berlin, 1923. (II 45.136—1/1.)
- Freudenburg A.: Logische Untersuchungen. Berlin, 1840. (42.366.)
- Tschermak G.: Lehrbuch der Mineralogie. Wien, 1923. (45.077.)
- Vodnik Br.: Franjo Marković. Studija. Zagreb, 1906. (42.537.)
- Weil E.: Die deutschen Druckerzeichen des XV. Jh. München, 1924. (II 45.050.)
- Wendel H.: Südslawische Silhouetten. Frankfurt a. M., 1924. (45.020.)
- Witkowski G.: Textkritik und Editionstechnik neuerer Schriftwerke. Leipzig, 1924. (45.109.)
- Zedler G.: Von Coster zu Gutenberg. Leipzig, 1921. (II 45.048.)

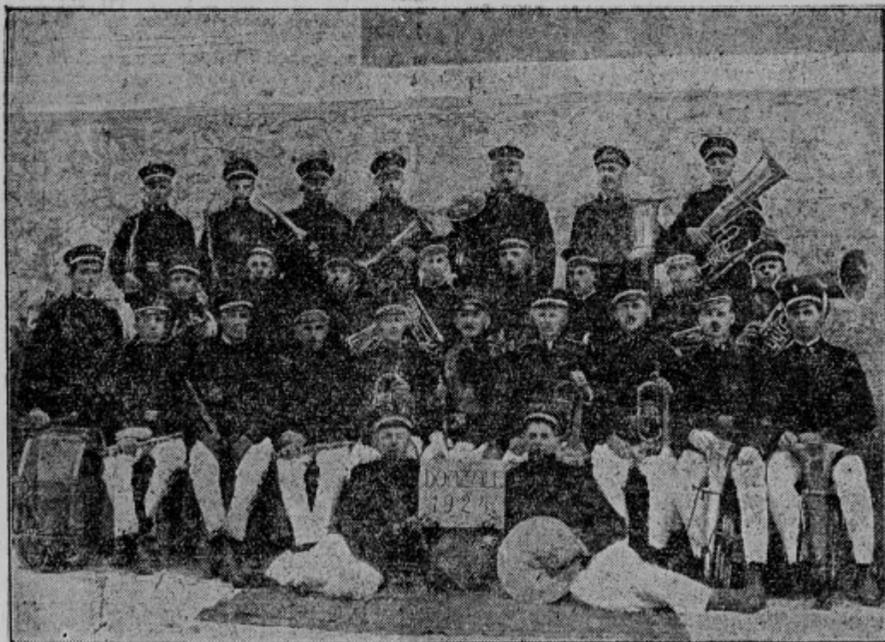

Klub krščanskih socialistov »Delavske zbornice« v Ljubljani.

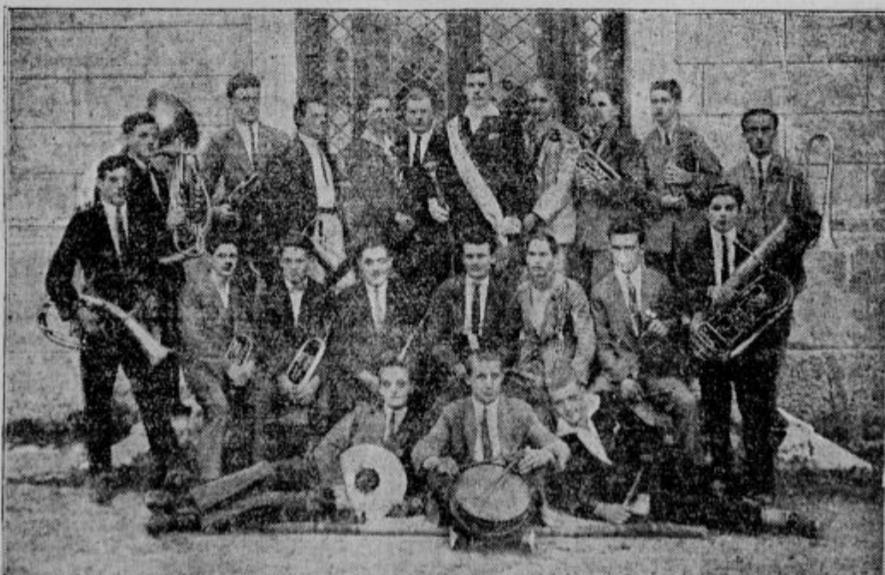
Godbeni dom v Domžalah.

Slika nam predstavlja načrt prvga godbenega doma v Sloveniji, ki ga bo postavilo Godbeno društvo v Domžalah. Polaganje temeljnega kamna se je izvršilo z veliko slovesnostjo v nedeljo, 12. septembra. Zazidal je temeljni kamen domžalski župan g. Skok ob udeležbi raznih društev in mnogobrojnega občinstva.

Domžalska godba.

Ena najstarejših in najbolj znanih godb v Sloveniji je gotovo Domžalska godba. Slika nam predstavlja godbo ob priliki 40 letnice obstoja, ki jo je godba obhajala leta 1924. Takratni zaslužni kapelnik g. Vinko Riedl se je medtem preselil v Ameriko, njegov naslednik je g. Mihael Svetlin.

Orlovska godba v Sarajevu.

(Glej člančič »Orlovski praznik v Sarajevu«.)

Ameriški ženski svet.

Jane Adams je v Evropi. Bila je v Ženevi in je otvorila v Dublinu na Irskem kongres Mednarodne ženske zveze za mir in svobodo. Pa predsedovala mu je. Navzoče so bile zastopnice iz 19 držav, iz Avstralije, Avstrije, Belgije, Bolgarije, Češkoslovaške, Danske, iz Nemčije, Francije, Anglije, Irske, Japonske, Norveške, Poljske, Švice, Ogrske, Holandske, Latvije, Finske in iz Zedinjenih držav. Vseh je bilo 144. Italijanke in Ukrajinke niso dobile potnih listov, zastopnica Kanade je bila pa vsled važnega domačega zborovanja odpuščana, prav ko se je hotela vkrčiti. Vsej tej pisani družbi je predsedovala Jane Adams, vse je preveval njen duh in njena velika nesebična ljubezen. V njeni navzočnosti izginejo vsa nasprotstva, tudi najrazličnejši nazori so se slednjič zadovoljno strnili. Praviijo, da je bilo to zborovanje največje glede duha in vsebine, kar jih je imela doslej mednarodna diplomacija sveta.

Lani je dejal veliki nemški diplomat Bülow: »Škoda, da nimajo ženske pri Zvezi narodov večjega vpliva. One so najboljše posredovateljice in imajo prirojen, diplomatičen talent, njim se večkrat posreči to, kar smatramo mi moški že davno za izgubljeno.« Španski delegat pri Zvezi narodov, don Jose Yanguas, je rekel: »Za mirovna pogajanja ne zadostuje jahanje po načelih in paragrafi, treba je srčnega takta, in tega imajo ženske.«

Cilj gibanja, ki ga vodi Adamsova, je združitve vseh onih žensk sveta v Mednarodni ženski zvezi za mir in svobodo, ki so proti vsaki vrsti vojske, izkoriščanja in zatiranja, in ki hočejo delati za popolno razorožitev; njih sredstva so sporazum in razsodišča. So za skupno delo, za socialno, politično in gospodarsko enakopravnost vseh, brez razlike spola, stanu, vere in jezika. Boj proti imperializmu na vsej črti!

Zenitve na Kitajskem.

Mladina na Kitajskem mora z snubitvijo kaj kmalu pričeti, kajti preden pride do poroke, je treba še celo vrsto ceremonij prestati. Pri bogataših je naglica takorekoč izključena, in vse se vrši javno. Brez sporazuma s starši tam sploh ni mogoča nobena ženitev. Predvsem je treba posredovalca, ki poizveduje za razmerami v obeh družinah. Tem poklicnim ljudem se mora vsekakor verjeti, dasi v mnogih slučajih tudi ne povedo resnice, posebno tam, kjer se da mnogo zaslužiti. Zato ni redkokrat, da tak posredovalec kako nerodno deklo slika kot vzorno, lahkomisljenega in zapravljivega mladeniča pa kot najpopolnejšega ženina. »Lažeš kot ženitbeni posredovalec« je na Kitajskem običajna govornica. Šest ceremonij je potreba, preden je poroka izvršena. Zaroka pa se dostikrat razdre, kajti praznoveren je Kitajec zelo. Ako se v treh dneh po zaroki razbije kak dragocen kos porcelana, ali ako se kaj zgubi, kar smatrajo za nenadomestljivo, se zaroka razdre, kajti to imajo za slabo znamenje in upravičeni so, da vsako nadaljnje poizvedovanje in vse drugo opuste.

Vinska preizkušnja.

Pred kratkim se je v Parizu vršila kaj nenavadna, a stroga preizkušnja vinskih natakarjev. 70 jih je sedelo pri majhnih mizicah in pred vsakim je bilo osem kozarcev belega vina. Natakarji so morali pri vsakem določiti, kake vrste je vino, katerega leta in podati so morali kratko sodbo o njem. Najbolje je znal pokušati neki 30letni natakar po imenu Lecoq. Od osem vrst je sedem natančno ocenil, povedal letnice in prejel je za to določeno ustanovo in »svetinj«.

Orlovski praznik v Sarajevu.

Ko je Orlovstvo po prevratu razmahnilo svoja krila po vsej naši jugoslovanski domovini, je našlo odziv tudi med katoličani v Sarajevu, ki so ustanovili pred petimi leti za svojo mladino Orla, čeprav so nekateri mislili, da taka organizacija ne bo uspeša v tako versko mešanem mestu kot je Sarajevo, kjer je pravoslavni 90 odstotkov, katoličanov nekaj več, muslimanov nekaj manj in židov okoli 5 %. Toda Orel je deloval vkljub vsem oviram in je stalno rastel po moči, čeprav mu je manjkalo predvsem dober tehnični vodja. Tudi v tem oziru se je letos obrnilo na bolje, ko je prišel v Sarajevo Slovenec Homolak. Tako se razvija sedaj Orel v Sarajevu popolnoma zadovoljivo. Hodeč po potih katoliške akcije, goji in napeljuje svoje člane k verskemu življenju, za kar je redno mesečno prejemanje sv. zakramentov glavni postulat. Društveno življenje se razvija v semeniški dvorani, kjer Orli prirejajo tudi predstave, prvokrat so imeli tu tudi akademijo letos. Z zlatimi črkami pa bo zapisan v zgodovini sarajevskega Orla 19. september 1926. Na ta dan je prvokrat nastopil na ulici, da pokaže Sarajevu svojo moč in stremiljenje. Tritedensko delo in priprava sta dobila na ta dan svoje plačilo, v fantih pa je zrastel pogum in veselje do še večjega dela. Zjutraj ob 8 so se zbrali člani in članice, nakar je krenil spoved, kateremu na čelu je korakala močna muzika sarajevskega Orla, za njo pa dve zastavi ter 80 Orlov in 80 Orlic — po treh ulicah v katedralo k maši. Po končani službi božji je korakal spoved preko sarajevskega korza na telovadni prostor, kjer so bile vaje. Popoldne so se zbrali sarajevski katoliki, med katerimi ni bilo malo Slovencev, na vrtu neke bašče, ki se je ta dan spremenil v telovadišče in bil lepo okrašen z lampjoni. Nekaj besedi je spregovoril za uvod predsednik, ki je povdaril vodilne ideje Orlovstva, nakar je sledil pester telovadni spored. Nastopilo je 32 Orlov, 40 Orlic, 40 gojenk in 10 naraščajnikov. Za orodje sta bili sestavljeni dve vrsti: ena iz domačinov, druga iz Ljubljancev, ki služijo v sarajevski šoli vojake. Ves čas je neumorno svirala orlovska godba. Po telovadbi se je pričela prosta zabava, rajanje, kolo, najbolj veseli med vsemi pa so bili Orli, ki so častno nastopili in pokazali svetu, da so tu in da treba s tem računati.

Tvrška F. Meršol nasi.

se nahaja sedaj WOLFOVA ULICA št. 5.

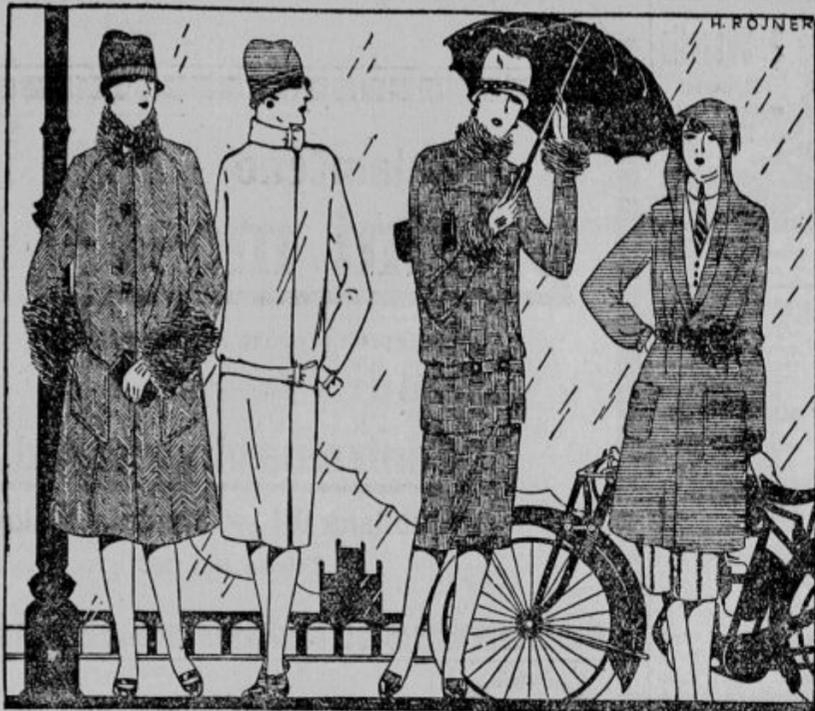
Priporoča veliko zalogo ženskih ročnih del, vseh vrst volne, svile, D.M.C. preje in bombaža, rokavice, nogavic, pletenin, čipk in vezenin. Predtiskanje ročnih del.

Ustanov. 1887. Ustanov. 1887.

Le še par dni

Je še do 30. septembra, do katerega dne mora imeti poravnano naročnino za 3. četrtletje vsak, ki se hoče udeležiti tretje tekme za denarne nagrade. Štirje točni plačniki bodo prejeli v oktobru nagrade po 1000 Din. Morda je ena izmed teh namenjena ravno Vam! Pazite torej, da si vsi pravočasno pre-skrbite pravico do tega tekmovanja! Če nimate pri rokah »Slovenčeve« položnice, zahtevajte pri upravi, da se Vam doloži!

Moda

KADAR DEZUJE.

Pravzaprav je prav malo žensk, ki bi se znale pravilno obleči za deževne dni. Za take dni je treba vse »lepote« oblek odstraniti in se obleči čim bolj preprosto. Gotovo so obleke za deževne dni precej sportnim podobne, vendar ne gre prefiltrirati v tem oziru. Važno je, da ženska tudi za dež ni preveč dežju »podozna« in ne »prežalostna« v obleki.

Predvsem je treba pomisliti, če oblečes za dež plašč ali kostim. Kostim ima to prednost, da ga mora imeti skoraj vsaka ženska in je posebno za zimo zelo pripraven. Plašč je pa zato pripraven, ker moreš obleči spodaj sleherni poljubno obleko. Prav dober je plašč iz takozvanega »predelanega« blaga, ki pa ne sme biti pretrpežen, a tudi ne pretenak. S krznom ga pa celo ne smeš obšiti. Blago bodi take barve, da se ne poznajo deževne kaplje na njem; zraven imej majhen klobuček. Tak plašč vidiš na drugi skici. Na prvi pa plašč v obliki »ranglanc« iz moškega blaga in obšitega s krznom. Zapijta se z usnjatimi gumbi. — Dalje vidiš kostim, ki je podobno narejen kot plašč na prvi skici, le da so rokavi zelo ozki. Tudi

to blago je moške vrste in primerno za dež. Glede dežnika ukazuje »velika« moda, da ne sme biti na noben način črn, ampak rjavkast ali sivkast. — In dalje vidiš še plašč, ki je pa zares le za sport, za vožnje na kolesu ali v avtu — in ima tudi kapuco. Takih plaščev pa ne moreš nositi za hojo na cesti.

Obleke, ki imajo takozvane predpasnike, so prav zelo v modi in je videti, da bodo moderne tudi še pozimi. Blago je dvojne barve — črno in belo — kroj prav poseben. Vendar se te obleke bržkone ne bodo dosti nosile.

Belo-črne obleke iz raznih vrst svile, posebej iz debelejših svile, so moderne kot velike toalete za gledališča in koncerte. Imajo nekakšen starinski slog in so prav elegantne. Ker imaš gotovo ostanke kakih svilenih kosov doma, si boš mogla sama zamisliti in izvršiti tako obleko. Seveda ima tu okus še prav posebej prav veliko besedo.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 25. septembra 1926. Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Baro- meter	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblač- nost 0-10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						ob opazovanju	v mm do 7h		
Ljubljana (dvorec)	7	760,6	10,8	81	mirno	5		17,8	10,7
	8	760,8	11,8	80	mirno	8			
	14	759,0	16,8	55	N 2	8			
	19	759,2	15,5	76	S 1	0			
Maribor	21	760,6	13,3	85	mirno	0			
		761,3	7,0	99	mirno	0		17	3
	Zagreb	761,0	11,0	86	SE 2	6		19	9
	Belgrad	761,4	10,0	84	NW 1	0	3	13	5
Sarajevo		763,1	5,0	88	E 1	10		13	2
	Skopje	762,4	11,0	73	mirno	3	2	22	2
	Dubrovnik	758,1	20,0	25	NE 3	5		28	13
	Split	758,2	17,0	39	mirno	10		25	16
Praga	761,0	9,0	—	ENE 1	0	megla	15	1	

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Dunajska vremenska napoved za 26. september: Oblačno, znižanje temperature, mrazli severno-vzhodni vetrovi.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

VAJENCA sprejemem za pekovo obrt. Stanovanje in hrana v hiši. Vse drugo po dogovoru. Valentin Brežan, Cerklje pri Kranju. 6541

PLETILJA izurjena vseh vrst pleten. 1800 mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6534.

UČENCA s primerno šolsko naobrazbo, sprejme takoj A. SUŠNIK, železnina — Ljubljana. 6551

Sprejme se več gospodov in gospodičen na stanovanje in hrano. Domača dobra kuhinja, solidna postrežba, zmerni cene. — MARIBOR, Splavarska ulica 5. 6507

Sprejemem VAJENCA za mizarstvo in kupim laube hrastove in orehove **DESKE** dolžine 2-6 m, debeline 3-10 cm. Ponudbe z navedbo cene na naslov: Josip Kurnik, mizar, Zg. šiška pri Ljubljani.

DIJAK (-inja) trg. tečaja se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava pod številko 6610.

MALO SOBICO s posebnim vhodom, takoj oddam. Kje pove uprava »Slovenca« pod št. 6606.

GATERMOJSTRA sposobnega za postavljanje venecijank, potrebnem. Ponudbe in pošto je treba javiti P. VUKOTIČU, agent. kom. poslov. valnica, PODGORICA — Črna gora. 6593

DVA DIJAKA iščeta stanovanje z najmu. — Ponudbe pod št. 6606. »Stanovanje« upravi lista.

17 letni MLADENIČ priden in močan, tudi dober računar, želi primerne službe. — Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiv«.

Urar. pomočnik 18 let star, marljiv, išče mesta. — OTON FARNIK, Ljubljana, Dunajska c. 58/1.

MLADENIČ dolgaleten in zanesljiv, vajen vsakega dela. Šofira tudi, vojašine prost. Išče službe kot skladiščnik, sluga ali kaj drugega. — Ponudbe na upravo lista pod »Vsestransko porabeno«.

Učenko sprejemem v trgovino z mešanin blagom na deželi; hrana in stanovanje v hiši. Biti mora dobra računarica. — Ponudbe se pošlji do 5. okt. na upravo lista pod značko »Močna 14 do 15 let«.

Več pečarskih POMOČNIKOV za montažo kakor tudi za formacijo peči v tovarni se išče za takojšnji nastop. — Ponudbe naj se pošljejo upravi pod: 6595.

GATERISTA prvovrstn., za polnojarmanik, iščemo za parno žago v Premurju. Ponudbe na »Poštni predal št. 85«, Ljubljana.

Sprejme se zanesljiv in dobro izurjen poljedelski pristav ali šafar samski, v vseh poljedelskih panogah izurjen, za posestvo Brandhof (Scherbaum) pri Mariboru. — Ponudbe na vrtilko K. Scherbaum in sinovi, Maribor. 6562

VAJENCA in POMOČNIKA za navad. delo sprejme Franc Peterneš, krojač. Trebelno pri Mokronogu (Dolenjsko).

Sprejme se za takojšnji nastop pošten, dober kovaški pomočnik in vajenec. Prosta hrana in stanovanje. — Anton Pogorelec, kovaški mojster p. Struge, Dolenjsko.

UČENCA za mizarstvo obrt sprejme z vso oskrbo MIŠVELJ MIHAEL, Novi Vodmat št. 118, Moste. 6538

Praktikant za zobotekniko z meščansko ali nižjo srednjo šolo, se takoj sprejme. Oferte na upravo »Slovenca« pod št. 6589.

Nakupovalce za kostanjev les za tanin iščem v vseh krajih Slovenije proti dobri proviziji. — »MANGART« — poštni predal 43, Ljubljana

UČENCA močnega, s primer. šolsko izobrazbo, sprejemem. — Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov v upravi lista pod: »Dežela« 6530.

DVA VAJENCA za mizarstvo obrt sprejemem takoj. JOZE LOJK, Rožna dolina pri Ljubljani. 6601

VZGOJITELJICA išče službe pri boljši družini. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6603.

Sprejme se zanesljiv **HLAPEC** h konjem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6565.

UČENCA sprejemem za precizno mehaniko. Lud. ŽITNIK, Kolodvorska 26. Zglasiti se je od 8-9 in od 2-3.

MALA HIŠA naprodaj. Železo-beton stavba, obstoječa iz treh sob, dve kuhinji, 3 shrambe, drvarnica, elektrika. Vinska trta, sadni in zelenjadni vrt. Rožna dolina cesta V/20. 6571

Tiskarske obrti bi se rad učil petnajstletni absolvent nižje realke, najraje z vso oskrbo. Ponudbe na upravo lista pod »Učenec« št. 6574.

ZAKONSKI PAR brez otrok išče stanovanje 1-2 sob s pritliklami. Naslov v upravi pod številko 6592.

2 mizarstva vajenca sprejemem. Naslov v upravi lista pod številko 6604.

Mesarski vajenec krepak in zdrav, se takoj sprejme. Naslov se izve v upravništvu pod: 6532.

POŠTENO DEKLE vajenca vseh del, želi stalnega mesta v pomoč gospodinj ali za postrežbo starejši osebi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »Stalno« št. 6525.

GOZD za posekanje ca. 12.000 m³ hrastovine za švelarje se prodaja. — Dopisi na upravo pod št. 6550-6605.

MOTOR na surovo olje, Original Crosley, sistem »Otto« — Manchester 12,5 HP, se po ugodni ceni prodaja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6540.

5 poslovnih sob (3 v I. in 2 v III. nadst.) odda s 1. novembrom »POKOJNINSKI ZAVOD« v Ljubljani, Gledališka ulica št. 8. 6460

NJIVO 7628 m² ob Dunajski cesti ODDA v triletni najem »Pokojninski zavod« v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Kadar si namenjen v Ljubljano, ne pozabi se oglasiti v trgovini

A. MIHELČIČ na Starem trgu št. 6. Tam dobiš najceneje in najboljše blago. Pridi in prepričaj se sam!

SLIKE za legitimacije, 8 Din komad izdeluje foto-Rekord I. ŠMUC, Ljubljana, Poljska cesta 12. 6607

Modna trg. hiša v Ljubljani je naprodaj le z vsem inventar. in blagom. — Ponudbe upravi pod »Prima 500.000 Din«.

PRIPOROČA se prečistiti duhovščini izdelovatelj **CERKVENEGA ORODJA - POSODE** Splošna popravila, kakor zlatenar in srebrnec. Avg. Mežnar, Selo 25 - Moste.

Lokal primeren za cerkv. obrt. se išče pod št. 6590.

Naprodaj 2 istrijska braka, pes in psica, 8 mesecev stara, prvovrstnih staršev. — Poizve in ogleda se jih pri Iv. DOLNICAARJU, Kamna gorica št. 3, št. Vid n. Lj.

AUTO kombiniran, kupim. Ponudbe je nasloviti na: ALJANČIČEV VALJENI MLIN, Podbrezje, Gor.

NAPRODAJ dvovprežen, dobro ohranjen VOZ za težjo vožnjo. Poizve se: Marija Babnik, Dvornje 49

Sprejme se samostojen **ELEKTRO-INSTALATER** Vojnović & Comp., Vič-Glince. 6536

NAGROBNICE
Tretji premenjeni natis.
Uredil Francišek Marolt, učitelj.
Broširano Din 16,-, vezano Din 20,-.
Jugoslovanska knjigarna Ljubljana

Sedmi natis velike izdaje
Slovenska kuharica
Priredila S. M. Felicita Kalinšek
Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvnih slik). Elegantno vezana 160 Din.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo
najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Ženska moč

se sprejme za pomoč v trgovini v Ljubljani, Karlovska cesta 4. 6566

Ugodna prilika za nakup vseh godal za tamburaški zbor. Pojasnila daje »Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor v Kočevju. 6451

Glinstava peč

velika, pripravna za vel. dvorano ali za 2 kmečki peči, radi prežidave ugod. napredaj. Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani, Sodna ulica 1.

Proda ali zamenja se graščinsko posestvo, 100 oralov, pri Celju, za posestvo, podjetje ali hišo v Avstriji. — Karol Breznik, Celje, Dolgopolje 1.

POZOR! POZOR!

Velika zaloga **KLOBUKOV**

ZA DAME: iz filca, žame in svile, najnovejša moda za zimsko sezono po najnižjih cenah. Tudi popravila se izvršujejo točno pri

M. JAHN,
Maribor, Stolna ul. 2.

IZJAVA!
Podpisani se zahvaljuje, da je g. Konrad Semel odstopil od nadaljnjega postopanja napram meni.
Dravograd, 23. sept. 1926.
JURIJ LAKNER.

Novo otvoreno!

KONFEKCIJO upletala je tvrdka
ANTON MACUN, Maribor, Gosposka ul. 10.

Moderne obleke in raglane za gospode in dečke, po vseh cenah. Specialne štajerske hlače za dečke in poklene obleke! Dežne plašče i. t. d. Velika izbira vsakovrstnega šofa za obleke in površnike za gospode. Dam tudi napraviti po meri! — Flaui in pliš v vseh barvah in cenah za plašče, baržun, perje in puh, odeje, koče ter bogata zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga. — Dam tudi na obroke brez povišanja cen!
Soildna postrežba! Zahtevajte vzorce! Zmerne cene!

Delikaterna trgovina M. RAVTAR v Ljubljani

naznanja, da se je PRESELILA iz Jurčičevega trga na **Stari trg št. 19.**

V novih prostorih se bo potrudila še v večji meri zadostiti svoje cenj. odjemalce. — Zlasti priporoča v poset moderno opremljeno **ZAJUTRKOVALNICO** kjer se toči najboljša štajerska, dolenska, dalmatinska in inozemska vina.

Matilda Seemann roj. Schiffer zasebnica

v soboto 25. sept. po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb blagopokojne bo v ponedeljek, dne 27. sept. 1926 ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Vegova ulica 8, na pokopališče pri Sv. Krizu. Sveta maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi Marijinega Oznanenja. Ljubljana, dne 26. septembra 1926.

PAUL in JOHANN SEEMANN, sinova. — MARIJA TRUDEN roj. SEEMANN, MATHILDE SEEMANN, hčer. — HERMINE SCHIFFER, sestra. — FRITZI in LOTTE SEEMANN, sinahi. — Vnuki in vnukinje.

Trieste, Ljubljana, Klosterneuburg, Salzburg. Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod.

Mehanično umetno vezenje

zastorov, pregrinjaj, perila, monogramov, oblik itd., fino belo in barvasto entlanje, azuriranje, predtiskanje
Matk & Mikeš, Ljubljana
Dalmatinova ulica št. 13
Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinjša izvršitev, najnižje cene in najkvalitetnejša postrežba.

Okrogel les,

DRVA, trda in mehka, o glje lastne produkcije, **PREMOG** na debelo in drobno, najcenejše pri **D. MARUŠIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40.**

Sode in sodarska dela

vseh velikosti in vrst izvršuje najceneje, točno in dobro **FRAN REPIČ, sodarsko podjetje, Ljubljana — Trnovo. 5519**

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).**

PRODA SE celo posestvo

60 mernikov posevca, z mlino, žago in gospodar. poslopjem, tudi premičnina, na Visokem pri Kranju. Voda stalna. Proda se zaradi starosti in vdovstva. Kupnina se izve pri posestnici **MARIJI BEOLIH** na Visokem 13 pri Kranju.

Album

modernega **POHISTVA** proti predplačilu 20 Din razposiljata **ERMAN & ARHAR, mizarstvo, Šent Vid nad Ljubljano. 6398**

Poslojpe za skladišča ali delavnice

ozir. za preureditev dveh enostanovanjskih hiš, oddaljeno 30 min. od glav. pošte, se poceni proda. — Naslov v upravi lista pod št. 6497.

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah **Gerne, inveltir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.**

Fizol vse vrste kupuje Sever & Komp., Ljubljana, skladišče Gosposvetska cesta 5.

Fizol

vseh vrst kupi po najvišji dnevni ceni **FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunska c. 36.**

Pljuča za lažje pljučne bolezni — Zavod (Anstalt) Dr. PEČNIK na gorl Jami. na. občina Sečova, pošta Rogarška Slatina, Prospekt 3 dinarje. 5928

KLAVIRJI!

Steinway, Hözl in Heitzmann, Förster, so svetovne prve znamke in jih dobite samo v zalogi izvedenca bivš. uč. Glasb. Matice Alfonza Bernika, Ljubljana, Mestni trg 3. Prodaja na obroke! Posojevalnica! 6127

Salon. obleka

fini, črna, za gospode srednje postave, poceni napredaj. Naslov v upravi lista pod številko 6430.

POZOR! Lastniku srečke št. 3777 izobr. društva Breznica plačam 200 Din **A. Robič, Moste 35, Žirovnica.**

Prisilna dražba.

V sredo 29. septembra 1926 se vrši pri sodišču v Trzinu ob 9. uri dopoldne **DRAŽBA** lepega kmečkega **POSESTVA** v Zadragi št. 5, obstoječega iz hiše, gospod. poslopja, njiv, travnikov in gozda. Vzklicna cena 46.200 Din, najmanjši ponudek 30.800 Din. Reflektanti se vabijo. — Dražbeni pogoji na vpogled pri sodišču.

Prvovrst. prekajeno meso

od mladih prešičev se prodaja od danes naprej po 22 Din na stojnici **ANTON BRULC** v šolskem drevoredu in v mestnici Cerkevna ulica — Trnovo.

TROBENTE

vse blehinstrumente, ter lovske rogove hitro in precizno popravlja in preglasuje **ALFONZ BREŽIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 3 (poleg magistr.), Stari instrumenti se vzamejo v zameo ali pa knjižo.**

Dvokolesa, motorji, otroški vozički in pnevmatika po zelo nizki ceni. Ceniki franko. Prodaja na obroke. **„TRIBUNA“ F. B. L., Ljubljana, Karlovska c. 4.** „Tovarna dvokoles in otroških vozičkov.“

Prekajeno svinjsko meso

prvovrstne kakovosti po izredno nizki ceni **Prešane ocvirke od slanine** po Din 5— kg, in **la domačo svinjsko mast** znamke J. P.

v sodih po 50, 100 in 200 kg po najnižjih dnevnih cenah prodaja tvrdka **Evald Popovič, Ljubljana**

Premog — Drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

AUTOMOBILE

vsakovrstne, in motorna kolena, popravlja najbolje, najhitreje in najceneje: **FLORJANČIČ, Karlovska cesta 22. 6432**

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Karol Florjančič v CELJU Cankarjeva cesta 2 (poleg davčnega urada). Instalacije električnih naprav za luč in pogon, telefonov, zvoncev, radioaparatorov. — Poprava elektromotorjev in vsakovrstnih električnih naprav. — V zalogi: lestenke, svetilke, likalniki, motorji, števci, žarnice itd. in vsa elektromaterialja. Točna postrežba! Nizke cene! — Proračuni brezplačno! 5088

Oglejte si naše izložbe za jesen!

Damski velur plašči iz čiste volne v vseh modernih barvah od Din 550- naprej

Gričar & Mejač samo: **Šelenburgova ul. 3.**

Najsolidnejša ter znano najcenejša moška in damska konfekcija.

Zajamčeno pristni mošt

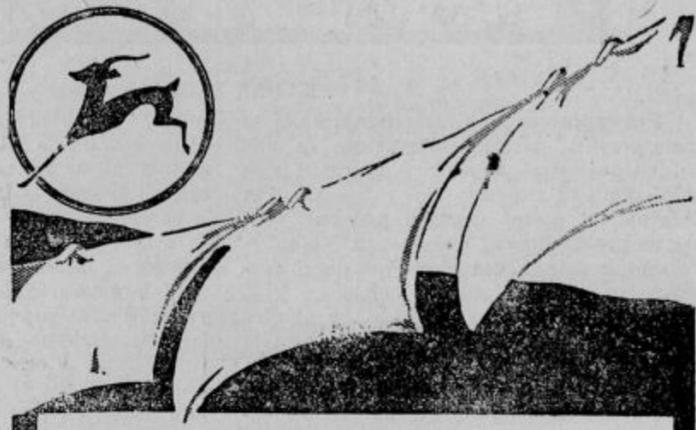
lastne preše prvovrstne kakovosti

nudi v poljubni množini

Centralna vinarna d. d.

Ljubljana VII — Spodnja Šiška

Telefon št. 573

To krasno belo perilo

ki blešči kakor snežnobeli labodi na zeleni gori,

Je bilo oprano s priznanim milom „Gazela“

To milo je prevcafi čudež kemične znanosti, ki valed izbornih snovi, iz katerih se sestavi ena, perilu prav nič ne škodi e.

Na tisoče in tisoče pametnih gospodinj

ga dobro pozna in ve, kako lahko in temeljito se z njim pere vsako perilo.

Milo „Gazela“ pa vsebuje tudi prave pristne zlahtnike,

zato le še simboli priporočljivo, da ga kupujete ter pridno pere z njim.

GAZELA MILO

Govci Pozor!

Predno kupite lovske puške in druge lovske potrebščine, oglejte si mojo bogato zalogo, kjer kupite dobro blago in najceneje. — Posebno opozarjam na veliko zalogo „Flobert nušk“, različnih sistenov, kaliber 6mm, za kateri nakup in nošenje ni treba nobenega oblastnega dovoljenja. — Prevzame vsa vrste in vse vrste dela in popravila, hitro, solidno in po zelo nizkih cenah.

JOSIP SERNAD, puškar in prodaja smodnika
MARIBOR, Aleksandrova cesta 18

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja

PREMOG iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15. II.

Inserati v „Slovincu“ imajo vedno uspeh!

Lahko

hojo ima in polno torbu denarja si prihrani vsak, kdor gre kupiti čevlje v ve-trgovino **R. STERMECKI, CELJE št. 18.** Domači izdelek in izdelek najslavitejših tu-in inozemskih tvornic po sledečih cenah: iz kravine Din 110.—, gojzerci 180.—, iz teletine 154.—, boksa 17.—, polčevlji ševro 150.—, boksa 100, lak ali semiš 235.—, otroški iz ovčine 30.—, teletine 41.—, boksa 60.—, fantovski kovani 82.—, ilustrov. cen'k s čez 1000 slikami zastoj. Zelezniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engro cene

Austro-Daimler

OSEBNI AUTO 35 HP v izvrstnem stanju z elegantno odprto in zaprto karoserijo, z električno Boschevo razsvetljavo s starterjem, se takoj proda za Din 57.000. — Pojasnila podaja iz prijaznosti g. Franc Dolenc v Planini pri Raketu. 64247

**LOKOMOBILI
MOTORJI DIZEL IN SAUGAS
GATERJI PIRIAKAY
KOMPL. ŽAGE**

Ugodni plačilni pogoji
Braća Fischer d. d.
Zagreb, Pantovčak 1b

Restavracija

na kolodvoru v Domžalah

Znana restavracija na kolodvoru v Domžalah sem popolnoma na novo preuredil ter opremil z vsemi napravami, ki odgovarjajo modernim zahtevam. Povsod električna luč. Velik, okusno opremljen salon. Lepe sobe za tujce. - Prvovrstna kuhinja, izborna pijača, dobra in skrbna postrežba. Podjetje, ki ustreza vsem potrebam občinstva vodi priznani strokovnjak gosp. **FRAN BUČAR.** Priporočam restavracijo v številni poset cenj. občinstvu iz Domžal in okolice, zlasti tudi potnikom in ljubljanskim izletnikom.

Fran Ks. Staré.

Od ust do ust gre govornica,
kar tudi prava je **resnica,**
da manufakturno blago po ceni dobim
edino le pri

Valentin Hladin
Celje, zraven nemške cerkve.

Kadar nujno rabite

lepo pregledno, po lastni želji črtano

POSLOVNO KNJIGO

Vam najbolje postreže:

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florjanska ul. 14.

knjigovoznica in črtnica poslovnih knjig

V središču mesta ležeča, moderno in popolnoma opremljena

KAVARNA „EMONA“

z igralnimi sobami, damskim salonom in v suteronu ležečo

bar - restavracija

se s 1. septembr. 1927 daje v najem

Vsi navedeni prostori ter stanovanje za najemnika in personal se bodo izročili le dobremu in kavejše zmožnemu strokovnjaku. Konecija za obrat je na razpolago.

Pojasnila pri **Upravi Ljubljanske Kreditne Banke, Ljubljana.**

Gasilna društva, pozor!

Motorna brizgalna 60 m³ na uro do 60 m visokine. Motor: 4 cilindre z 22/36 HP. — Cena brez cevi franko: **Din 38.000 do 40.000.** Vse auto brizgalne 30-40%, ceneje kot konkurenčni izdelki! **dobavila zastopstvo Renault**
A. LAMPREI, Dunajska cesta št. 22

TRI

snazi vse v
Vaši hiši

perilo, zastore, preproge, čaše, krožnike,
kuhinjsko posodo in pohištvo

TRI je čudovit za namakanje perila,
beli, pa ne razjeda!

Prepričajte se!

TRI
stane malo,
nudi mnogo!
Tvornice
ZLATOROG
Maribor

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofji Loki

ne ordinira

od 27. septembra do 16. oktobra

Felix Toman

kamnoseški mojster
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 30

priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorne in granita, plošče za grobnice marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah,

20-25 dobrih zidarjev

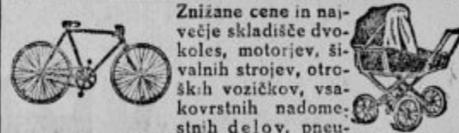
sprejemem takoj za razne kraje v Sloveniji.
Gradb. podjetje Ing. Jos. Dedek
Ljubljana VII. — Zibertova 7.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

črtnica in tvornica poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II
priporoča

svojo stalno veliko zalogo mnogovrstnih salda-kontl, štrac, journalov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke i. t. d.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emaliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko. „**TRIBUNA**“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4

V Mariboru na Kralja Petra trgu se oddajo v najem prostorni

trgovski lokali

s skladišči in kletjo, in posebej še 4 velika skladišča s kletjo. — Pojasnila daje: **Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Aleksandrova cesta.**

Sir H. Rider Haggard:

3

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Vse to se mi vrača zopet v spomin; takrat je bilo življenje, vse ostalo je zgolj sen. Iznova se počutim mladega, in ako mi Bog da še toliko časa živeti, hočem napisati zgodbo svoje mladosti, preden me polože na tisto pokopališče tamle in preidem v bajni svet. Ze zdavnaj bi jo bil pričel pisati; ampak žena mi je umrla v minulem božiču; ko je bila še živa, sem vedel, da je najboljša, da delo opustim. Da govorim odkrito, z mojo ženo je bilo takole. Ljubila me je, tako mislim, in malo je mož, ki bi bili tako srečni, da bi bili tolikanj ljubljeni; v moji preteklosti pa je marsikaj, kar je gladalo to njeno ljubezen in je v njej vzbujalo ljubeznost do mrtvih, ki ni bila nič manj globoka, ker je bila tako mila in v tako tesni zvezi z odpuščanjem. Neka skrivna žalost ji je razjedala srce, dasi ni tega nikdar v misel vzela. Nama se je rodil samo en otrok in ta otrok je umrl še v detinskih letih; vzlic vsem njenim prošnjam in molitvam Bogu ni dopadlo, da bi ji dal še enega; in spominjajoč se besedi kneginje Otomi tudi nisem pričakoval, da bi ga bila dobila. Moja žena je dobro vedela, da sem tam onstran morja imel z drugo ženo otroke, katere sem ljubil, in katere sem moral vedno ljubiti, dasi so bili že davno več pomrli; in ta zavest jo je grizla v srce. Da sem nekoč bil mož druge žene, to je lahko odpustila; da mi je pa ta žena rodila otroke, kojih spomin mi je bil še vedno tako drag, tega ni mogla pozabiti, če mi je sploh odpustila, ona, ki je bila brez otrok. Zakaj je bilo tako, ne vem,

saj sem samo človek; kdo pač more poznati vse skrivnosti ljubečega ženskega srca? Ampak tako je bilo. Nekoč sva se celo sporekla radi tega; to je bil najin edini prepir.

Prigodilo se je, ko sva bila komaj dve leti poročena in je bilo najino dete baš pred nekoliko dnevi pokopano na pokopališču naše župnije Ditchingham, da sem imel neko noč jako žive sanje. Sanjalo se mi je, da so moji mrtvi otroci — bili so štirje — prišli k meni, kakor so bili večkrat prišli, ko sem vladal v Mestu smrek nad ljudstvom Otomi; največji je nosil v naročju mojega prvorojenca, dete, ki je umrlo za časa velikega obleganja; govorili so z menoj, mi dajali cvetlice in mi poljubili roko. Gledal sem jih z dopadajenjem, ker so bili veliki in zali, in sem bil ponosen v svojem sreju; in v mojih sanjah se mi je zdelo, kakor da bi se mi bila velika žalost odvalila z moje duše, kakor bi bili ti moji dragi izgubljeni in zopet najdeni. Oj, katera bednost je tako velika kot bednost, kakoršno nam povzročajo sanje! Vračajo nam naše mrtve, kakor da bi se hotele norčevati iz nas, in nas puste v še večjem gorju, ko minejo?

Sanjal sem dalje, se v spanju pogovarjal s svojimi otroci, jih klical z imeni, ki so mi bila toli draga; naposled sem se zbudil; ni jih bilo več; in v svoji žalosti sem na glas ihtel. Bilo je zgodaj zjutraj in poletno solnce — bilo je že v avgustu — je razlivalo svoje žarke skozi okno; meneč, da žena spi, sem ležal pod vplivom svojih sanj, ječal in šepetaje izgovarjal imena njih, ki jih pač nikoli več ne bom videl. Slučajno pa je bila žena zbujena in slišala je besede, katere sem govoril z mrtvimi v spanju in potem. Nekoč tako tega sem govoril v otomijskem jeziku, večji del pa v angleškem; ker pa je žena poznala imena mojih otrok, je uganila pomen vsega. Nenadno je skočila iz postelje in stopila k meni; in v njenih očeh je gorela taka jeza, kakoršne nisem bil videl poprej in je

nisem videl izza tedaj; vendar to ni trajalo dolgo, kajti naenkrat so jo zalile solze.

»Kaj pa ti je, žena?« sem vprašal.

»Hudo mi dene,« je odgovorila, »da moram kaj takega prenašati in poslušati tako govorjenje iz tvojih ust, mož. Mar ni bilo dovolj, da sem trčila svojo mladost v zvestobi do tvojega spomina, ko so vsi ljudje mislili, da si mrtev? Dasi sam najbolje veš, kako si bil ti meni zvest. Mar sem ti kdaj očitala, da si bil pozabil name in si v daljni deželi poročil žensko, ki je bila divjakinja?«

»Nikdar, draga žena, in tudi nisem bil pozabil na tebe, kakor dobro veš. Čudom pa se čudim, da postajaš ljubeznostna sedaj, ko že davno ni vzroka za to.«

»Ali na mrtve ne moremo biti ljubeznostni? Pri živih imamo lahko še upanje, ampak kdo se more boriti zoper ljubezen, katero je smrt usovršila, jo zapечатila za vedno in jo naredila neumrjočo! Vendar ti to odpuščam, kajti s to žensko se še lahko merim, če pomislim, da si bil moj, preden si postal njen, in si moj tudi po tem. Toda z otroci je drugače. Oni so samo njeni in tvoji. Jaz nimam pri tem nobenega deleža, in najsi bodo mrtvi ali živi, toliko dobro vem, da jih še vedno ljubiš in jih boš ljubil še onstran groba, ako jih utegneš najti tam. Staram se že, jaz, ki sem čakala več kot dvajset let, da sem postala tvoja žena, in ne bom ti dala drugih otrok. Enega sem ti dala, a Bog ga je vzel, da ne bi bila moja sreča prevelika; vendar njegovega imena ni bilo med onimi židnimi imeni, ki si jih izgovarjal. Mojega mrtvega deteta je tebi le malo mar, mož!«

Pri teh besedah ni mogla več govoriti in solze so jo zalile; meni se ni videlo umestno, da bi ji odgovarjal in ji povedal, da je vendar precejšnja razlika v tej stvari; sinovi, ki sem jih bil izgubil, so bili z izjemo enega deteta, že skoraj dorasli, dočim je dete, katerega mi je ona rodila, živelo samo šestdeset dni.

Priporočamo **LJUDSKO KNJIZNICO** (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volji pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din. 1. 20. zv. Ed. About, Kralji gora. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda. 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otrola Kapitana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

JAVNOSTI.

Predsednik Saveza čevljarjev je trdil na kongresu v Zagrebu dne 22. avgusta t. l.

da znaša poraba obutve v naši državi letno **12 milijonov parov**
 da znaša domača produkcija letno **4 milijone parov**
 ter da se uvozi letno **8 milijonov parov**

Ta trditev z netočnimi podatki zavaja javnost v zmožo.

Resnica je:

državna statistika izkazuje v letu **1924:** uvoz 298.008 kg, t. j. **500.000 parov**
1925: uvoz 468.863 kg, t. j. **782.000 parov**
 računaje povprečno težino 1 par 600 gr.

Po teh podatkih je iznašal uvoz leta 1924 **4%**, leta 1925 pa **6½%** od celokupne letne porabe.

Uvoz ni vzrok krizi in brezposelnosti v čevljarstvu. Proizvajalci se protivijo uvozu samo zato, ker jim na trgu kontrolira njihove cene.

VPRAŠAMO JAVNOST:

1. Je-li uvoz 6½% od celokupne letne porabe v državi uničujoče konkurenčen?
2. Je-li zahteva, da se poviša carina iz pridobitnih razlogov upravičena?
3. Bo-li povišanje carine in s tem zvišanje cen obutvi služilo interesu 13,000.000 prebivalcev?

	uvoz 1925
uvoz 1924	782.000 parov
500.000 parov	

Letna poraba 12,000.000 parov

